

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement – Samspill

**ØKONOMIPLAN
OG
HANDLINGSPROGRAM
2023 - 2026**

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Rådmannens kommentarer	5
Sammendrag/handlingsprogram	8
Økonomiplanens formål	9
Informasjon om økonomiplanmodellen	9
Diverse forutsetninger for økonomiplanperioden	9
Kommunebarometeret	12
Virksomhetene	13
Stabene økonomi og personal	13
Administrasjon, kultur og service	15
Oppvekst	19
Pleie- og omsorg	26
Plan, landbruk og teknikk	30
Konsekvensjustert driftsbudsjett	33
Kommentarer til konsekvensjustert driftsbudsjett	34
Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan	35
Økonomisk handlefrihet	35
Nye driftstiltak i økonomiplanen	36
Kommentarer til nye driftstiltak	37
Investeringsiltak	38
Kommentarer til investeringsiltak	38
Hovedoversikt drift – faste priser	40
Hovedoversikt kapital – faste priser	41
Disposisjonsfond	41
Vedlegg:	42
Innspill fra Fellesrådet	
Kommunestyrets behandling/vedtak	

RÅDMANNENS KOMMENTAR

I kommunens årshjul utarbeides økonomiplanen før sommeren når regnskap og årsmelding foreligger. Koronapandemien gir stor usikkerhet om de økonomiske utsikter og rammebetingelser etter de utfordrende koronaårene 2020 og 2021 med flere finansielle støtteordninger både til privat og offentlig sektor.

Det er knyttet stor spenning og usikkerhet om pandemien får langsiktige negative effekter. Likevel ser norsk økonomi å ha kommet gjennom pandemien med en forholdsvis god helsetilstand.

Arbeidsledigheten er våren 2022 på historisk lavt nivå og lønnsoppgjøret er nærmest i mål ved enighet i de fleste tariffområdene. Trusselen er sterk kostnadsvekst på basale industriprodukter som betong, jern og tre samt mangel på enkelte viktige industri- og jordbruksprodukter i stor grad pga. krigen i Ukraina. Kostnadsøkningen slår inn i kommunens økonomi som tilføres midler basert på konsumprisindeksen og ikke andre indekser som f.eks. byggevareindeksen og matvareindeksen.

Ved utarbeidelse av økonomiplanen blir normalt inneværende års opprinnelige budsjett i balanse lagt til grunn. Dette utgangspunktet blir så justert med konsekvensjusterte tiltak samt nye tiltak i perioden.

Forslaget til økonomiplan 2023-2026 tar sikte på å følge opp kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt våren 2019, men oppfølgingen har vært begrenset i koronaårene 2020 og 2021.

Kommuneplanens samfunnsdel fastlegger tre satsingsområder:

- Bokommune
- Infrastruktur
- Næringsutvikling

Dette forslaget til økonomiplan setter et bevisst fokus på oppfølging av disse satsingsområdene. Samtidig foreslås videreføring av vedtatte tiltak i gjeldende økonomiplan 2022-2025 og dessuten

- Oppfølging «oppvekstreformen»
- Utvidet tjenestetilbud til unge personer med funksjonsnedsettelse (Torggården)
- Satsing på heltid og kompetansebygging i Helse og Mestring
- Drifts- og vedlikeholdsavtale med sameiet i Torggården
- Opprettelse av virksomhetsleder Eiendom og Prosjekt

Ellers bygger forslaget til økonomiplan på en videreføring av driftsnivået i 2022.

Påregnelige inntekter i planperioden ikke rom for mange andre gode forslag til utviklingstiltak.

Oppgaveoverføringer til kommunesektoren gjøres i stadig større grad uten at dette følges opp med varig finansiering.

Eksempler på dette er psykologordningen, jordmortjenesten, ergoterapeut, bemanningsnorm i skole og barnehage, pedagognorm i barnehage, «oppvekstreformen» og dessuten økte krav til internkontroll på flere områder som følges opp med tilsyn fra Statsforvalter.

Denne økonomiplanen er, som gjeldende økonomiplan 2022-2025, fortsatt preget av at kommunen er inne i en periode med meget stramme økonomiske rammer som gir svært begrensede muligheter til nye driftstiltak.

Rådmannen minner om at Skiptvet kommune pga. omlegginger i inntektssystemet primært i forbindelse med finansieringen av kommunereformen, har fått redusert sine inntekter med 6-8 mill. kr. I tillegg er egenandelene ved nye oppgaver økt med langt mer enn prisutviklingen skulle tilsi. Spesielt gjelder dette tilskuddsordningen til ressurskrevende brukere der egenandelen per bruker er kr 1.530.000 før evt. økninger i 2022/23. En reduksjon i egenandelsbeløpet med f.eks. 50 % vil redusere utgiftene med kr for Skiptvet kommune årlig.

Et annet forhold som sterkt påvirker de økonomiske rammebetingelser er utjevningmekanismene i inntektssystemet. Skiptvet kommune er som nesten hele tidligere Østfold en lavinntektskommune og får økt sine inntekter (skatt og rammetilskudd) til ca. 94 % av landsgjennomsnittet for kommunene. I mandatet til nedsatt utvalg som skal komme med vurdering av og innstilling til endringer i inntektssystemet er det fastslått at «generalistkommune» prinsippet fortsatt skal ligge til grunn for

framtidig inntektssystem.

Rådmannen mener at inntektsutjevningen mellom kommunene må endres slik at laveste nivå heves til minst 96 % og helst 97 % av landsgjennomsnittet. For kommunene i Østfold bør det arbeides målbevisst for å få gjennomslag for den endringen.

Selv om netto driftsresultat 2021 ble på 10,4 mill. kr, så skyldes det i all hovedsak en langt høyere skatteinngang på ca. 8 mill.kr på slutten av året. Mye av denne skatteinngangen er trukket inn av staten i RNB 2022 med virkning på ca. 6 MNOK fra 2023.

Lønnsutviklingen vil være høy ved inngangen til planperioden siden lønnsoppgjøret for 2022 har en ramme på i underkant av 4 %. Dette vil gi økte inntekter fra skatt og rammetilskudd allerede fra 2022 og utover forutsetningen i gjeldende statsbudsjett.

Derfor foreslår rådmannen at det tilføres midler til den pågående omleggingen av driften i Helse og mestring samt til nødvendig bemanningsøkning i forbindelse med nye tilbud i Torggården.

Dessuten overføres midler fra staten til «oppvekstreformen» som er på ca. 2,1 MNOK fra 2021 samt følger opp midler til styrking av konkrete tiltak i Oppvekst.

Dette finansieres bl.a. ved å øke skatteinntektene med 1 MNOK utover gjeldende skatteanslag grunnet vurderingen kostnads- og lønnsvekst ovenfor.

Etter rådmannens vurdering burde det ligge an til å øke skatteanslaget i økonomiplanperioden utover dette, men tertialrapportene for 1. tertial 2022 viser at driftsnivået ligger til dels betydelig over konsekvensjustert budsjett som ligger til grunn for økonomiplanen.

Med bakgrunn i dette vil rådmannen foreta en grundig gjennomgang og vurdering av kommunens drift og kostnadsside i 2. tertial 2022 for å etablere et nødvendig grunnlag for effektivisering og evt. kostnadsbesparelser.

Rådmannen foreslår også å benytte disposisjonsfondet i en overgangsperiode samt følge opp vedtatte effektiviseringstiltak i gjeldende økonomiplan 2022-2025.

Som nevnt ovenfor ønsker rådmannen med dette forslaget å følge opp målene i kommuneplanens samfunnsdel.

I den sammenheng er det fremmet mange gode forslag til tiltak som det ikke er funnet plass til.

Samtidig fremmer rådmannen heller ikke forslag om å kutte i ikke lovpålagte til i vesentlig grad utover å forslaget om å fjerne lokale tiltak om skoleskyss fordi disse bl.a. ikke fremmer god folkehelse.

Årsaken er at de øvrige tiltakene er viktige for å oppnå målene i kommuneplanen og er dessuten vedtatt politisk.

Rådmannen legger ikke skjul på at denne prioriteringen er et dilemma: det er flere gode tiltak som kunne gå til lovpålagte oppgaver, men det er kun pengemangel som hindrer denne satsingen. Derfor er det viktig å følge opp de økonomiske rammevilkårene for Skiptvet kommune, jf. Ovenstående.

Langsiktig mål må være å tilfredsstille målet om minst 1 % årlig vekst i innbyggertallet.

Samtidig peker rådmannen på at kommunens tjenester er på et meget høyt nivå sammenlignet med andre kommuner, jf. Kommunebarometeret 2021 (basert på 2020 tall) der Skiptvet kommune kommer på en 36. plass; dog en liten tilbakegang fra 18. plass fra året før (basert på sammenlignbare tall).

Kommunen har gjennomført et omfattende investeringsprogram som har forberedt kommunen for framtidige utfordringer.

Rådmannen mener derfor at kommunen bør ha sterkere fokus på kommunens interne drift gjennom kvalitetsutvikling, digitalisering og effektivisering.

Eksterne forhold/rammebetingelser

Eiendomsskatt

Vamma 12 ble satt i drift 16.05.2019 slik at samlet årlig kraftproduksjon vil øke fra gjennomsnittlig ca. 1,3 Gwh til vel 1,6 Gwh. Etter svært lave priser i første halvår 2020 steg prisene kraftig og har holdt seg på høyt nivå høsten 2021 og hittil i 2022. I gjeldende økonomiplan 2022-2025 er det lagt inn 18 mill. kr fra år 2022 og rådmannen viderefører dette i planperioden pga. høyere priser og økt produksjon.

Utbyggingen av Vamma 12 har endret fordelingen av eiendomsskatten mellom Askim og Skiptvet kommuner til fordel for Skiptvet. Skiptvet får f.o.m. 2020 vel 66 % mot tidligere vel 51 % av utlignet

eiendomsskatt på kraftverket.

Usikkerheten rundt selve kraftskattesystemet synes redusert i og med at regjeringen tidlig i 2020 la utredningen fra kraftskatteutvalget på is. Samtidig legger rådmannen til grunn at det ikke blir eier i fordelingen av vannkraftsbeskatningen i inntektssystemet for kommunene, jf. ovenstående.

Kommuneøkonomi/inntektssystemet

Kommunebudsjettene i betydning som økonomisk ramme til kommunesektoren, har vært god de siste årene med høyere nasjonal skatteinngang enn budsjettet. I forslaget til revidert nasjonalbudsjett for 2022 reduseres skatteinntektene med ca. 6 mill. kr med begrunnelse i ekstra høye skatteinntekter i 2021. Det er eller ikke gitt signaler om inndekning av koronakostnader for 2022.

Det er etter rådmannens vurdering usikkerhet om inntektsnivået ved inngangen til planperioden. Så langt i 2022 har skatteinngangen vært vel 8 % høyere enn i 2021. Dessuten sikrer lønnsoppgjøret i 2022 høyere inntektsutvikling enn forutsatt i RNB og KS sin prognosemodell. Rådmannen har derfor lagt inn en økning på 1 mill. kr i økt skatt og rammetilskudd. Denne forutsetningen må følges opp og evt. justeres i forbindelse med budsjett for 2023.

Statlige føringer og normer

Som nevnt foran gjennomføres flere normer og statlige føringer med kostnadsdrivende effekt hvor intensjonen er å sikre rettigheter eller høyne kvaliteten i det kommunale tjenestetilbudet. Uten unntak er disse underfinansiert av staten og medfører et «skjult» krav til effektivisering i kommunene i tillegg til det årlige kravet til effektivisering i de årlige statsbudsjetter.

Lønnsoppgjør

Oppgjøret i 2022 ser ut til å innebære en ramme på 3,7-4,0 % og dette vil stor økning i personalkostnadene. Dessuten er det sterk kostnadsvekst på innkjøpte varer og tjenester.

Tjenester og tjenestekvalitet

Skiptvet kommune er kjent for å ha gode tjenester; jf. Kommunebarometeret 2021. Ikke minst får vi tilbakemelding fra andre kommuner om dette når vi har brukere fra deres kommuner i vår pleie- og omsorgstjeneste.

Kommunebarometeret måler som kjent ikke hverken bruker- eller medarbeidertilfredshet, der Skiptvet kommune historisk har ligget godt over landsgjennomsnittet på begge indikatorer.

HMS og nærvær

Dette er et viktig satsingsområde og det arbeides godt med dette i hele kommunen. Nærværet falt i pandemiåret 2020 og 2021 til hhv. 91,9 % og 92,8 %. Årsaken til dette anses å være knyttet til pandemien.

Nærværet har også falt kraftig hittil i 2022 til 88,5 %. Årsaken til dette synes å være ettervirkninger etter koronaperioden som ser ut til å vare lenger enn vanlig.

Målsetningen er på 94 % for kommunen som helhet.

Arbeidet med å øke nærværet er en integrert del av den daglige ledelse og samarbeidet med verneombud og de ansattes organisasjoner er meget godt. En tiltaksplan for å øke nærværet planlegges vedtatt av AMU våren 2022.

Oppsummering

Rådmannens vurdering er at Skiptvet kommune fortsatt vil ha gode tjenester i planperioden. Forslaget til Økonomiplan og handlingsprogram 2023-2026 innebærer noen nye driftstiltak i tillegg til videreføring av et godt tjenestetilbud.

For å nå målene i planen må effektiviserings- og omstillingsarbeidet fortsette og det samtidig legges opp til målrettede driftstiltak.

Rådmannen vil fullføre evaluering av organiseringen i 2022 og styrke ressursene til Eiendomsforvaltningen.

SAMMENDRAG/HANDLINGSPROGRAM

Arbeidet med Økonomiplan og handlingsprogram 2023-2026 starter ved utarbeidelsen av årsmeldingen for 2021. I siste avsnitt i virksomhetenes årsmelding oppsummeres de tiltak det foreslås å ta med inn i økonomiplanen. Virksomhetene utarbeider en virksomhetsplan som sammen med årsmeldingen gir innspill til økonomiplan og budsjett.

Økonomiplanen er bygget på inntektsforutsetningene fra staten i revidert statsbudsjett fra mai 2021 og som viser de rammene for skatt og rammetilskudd som kommunen kan forvente framover.

Eiendomsskatten fra Vamma kraftverk er viktig for Skiptvet kommune. Økonomiplanen for 2023-2026 beholder inntektene på 18 mill. kr pga. høyere priser og økt produksjonsvolum.

Det poengteres at eiendomsskatten er et kvalifisert anslag da både pris og produksjonsmengde ikke er kjent før i ettertid. Produksjonen ett år får først virkning for beregning av eiendomsskatten to år i etterkant.

Utformingen av økonomiplanen har også vært styrt av følgende mål og utfordringer som kommunen fortsatt står overfor:

- Videreføring av driften for 2022
- Fokus på lovpålagte oppgaver
- Fortsetter satsingen på tjenestene mot tidlig innsats og forebyggende arbeide.
- Fullføre eksisterende og nye investeringer

Andre forhold som påvirker økonomiplanen, er pensjonsutgiftene. KLP har redusert sin prosentvise premie og tidligere varslet et varig lavere nivå. Beregningen av pensjonskostnadene legger dette til grunn og i vedtatt budsjett for 2022. Imidlertid skaper krigen i Ukraina uro i kapitalmarkedene og kan således svekke den løpende avkastningen på pensjonsmidlene i KLP.

Skatteinntektene i 2021 ble ca. 8 mill. kr høyere enn budsjettet. Skiptvet ligger likevel under landsgjennomsnittet i skatteinntekter og blir derfor justert opp til et nivå som er på 94% av landsgjennomsnittet gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddsordningen. Det er i revidert nasjonalbudsjett ikke signalisert noen endringer i inntektsutjevningen. I økonomiplanen legges det til grunn gjennomsnittlig skattenivå de 3 siste år og som er bygget inn i prognosemodellen fra KS med et tillegg på 4 mill. kr, jf. ovenstående.

Drift

De største kostnadsøkningene i planen gjelder konsekvensjusterte tiltak. Nto kostnadsøkning er fra 8.9 mill. kr første året og til 7,1 mill. kr siste året i perioden.

Det er tatt inn nye driftstiltak for 2,2 mill. kr første år og ned til -0,7 mill. kr (reduserte kostnader) siste år i økonomiplanen.

Det er ikke tatt inn koronakostnader i økonomiplanen og det forutsettes at kommunen kompenseres for evt. pandemi-/koronautgifter.

Arbeidet med økonomiplanen har vært preget av hvordan vi kan sette inn tiltak for å nå målene i kommunens samfunnsplan, kan redusere kostnader samtidig som man opprettholder et godt tjenestenivå.

Det er ikke lagt inn bosetting av nye flyktninger i perioden. De statlige tilskuddene blir derfor mindre. Torggården forventes ferdigstilt i slutten av 2022 og det er lagt inn kostnader til bemanning i økonomiplanen.

ØKONOMIPLANENS FORMÅL

Økonomiplanleggingen skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon og realistiske anslag på fremtidige inntekter og utgifter være til hjelp for kommunen til å

- få oversikt over den økonomiske handlefriheten og
- foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning.

I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige.

INFORMASJON OM ØKONOMIPLANMODELLEN

Konsekvensjustert budsjett 2022

Modellen tar utgangspunkt i budsjettet for 2022 slik det ble vedtatt av kommunestyret. Dette budsjettet justeres for tiltak som bare skal ha ettårsvirkning, for tiltak som ikke har helårsvirkning og for tiltak som er vedtatt etter budsjettbehandlingen. Skatt og rammetilskudd legges inn med kjent nivå fra kommuneproposisjonen. Vi får da et konsekvensjustert budsjett som er utgangspunktet for økonomiplanperioden og som viser hvor mye penger det er til rådighet i perioden før nye tiltak innarbeides.

Nye driftstiltak

Virksomhetene har utarbeidet sine forslag til tiltak i økonomiplanen. Disse tiltakene er hentet fra virksomhetsplanene, årsmeldingen og politiske vedtak.

Som i det generelle regnskapet for kommunen, framkommer i hovedsak inntekter som negative tall (minus foran) og utgifter som positive tall om ikke annet er spesifisert.

Tallene i tabellene for økonomiplanen er i hele tusen, mens i selve økonomiplanen er tallene i hele kroner.

Økonomiplanen er utarbeidet i faste priser. Det betyr at alle utgifter og inntekter er satt opp ut fra 2022 nivå. Det forventes at lønns- og prisvekst blir kompensert gjennom rammetilskuddet, men erfaringsmessig vil statsbudsjettene underkompensere for prisstigningen bl.a. fordi nye oppgaver pålegges kommunene uten at disse blir fullfinansiert i alle tilfeller.

DIVERSE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN

Arbeidet med økonomiplanen har vært krevende. Fokus har i stor grad vært å videreføre driften fra 2022 og samtidig satse på konkrete tiltak.

Usikkerhetsmomenter i driftsbudsjettet:

- Det er lagt inn en generell effektiviseringsgevinst for alle virksomhetene på 1% av driftsutgiftene. Denne gevinsten må tas ut ved utarbeidelse av de årlige budsjettene.
- Uforutsette hendelser og kostnadskrevende enkelttiltak.
- At det ikke blir en stor renteøkning for nye låneopptak og når rentebindingene opphører på de enkelte lån – for noen av lånene med bundet rente, opphører rentebindingen i løpet av 2-3 år og det må da vurderes om det skal inngås ny binding eller la lånerente være flytende. Fordelen er at det fortsatt er lav rente.
- At beregnet inntekt fra eiendomsskatten blir som forventet i perioden.
- At folketallet blir som forventet i SSB sine prognoser og som legges til grunn for prognosemodellen.
- Økte utgifter til ressurskrevende brukere.
- Store investeringer i økonomiplanperioden.

Skatteinntekter

Skatteinntektene er budsjettert med det nivået som er lagt inn i kommuneproposisjonen. I økonomiplanen brukes inntektsmodellen fra KS med et vurdert tillegg på 1 mill. kr. Inntektene fra eiendomsskatt på verker og bruk er utarbeidet med bakgrunn i prognose utarbeidet av Hafslund med endringer i fordelingsnøkkel, produksjon og kraftpris.

Dette gir følgende skatteinngang i økonomiplanperioden:

	2022 B	2 023	2 024	2 025	2 026
Skatt inkl naturressursskatt	-107 047	-112 356	-112 356	-112 356	-112 356
Eiendomsskatt*	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Sum skatt	-125 047	-130 356	-130 356	-130 356	-130 356

*Eiendomsskatten er et beregnet anslag

Rammetilskudd og øvrige statstilskudd

Beregning av rammetilskuddet er gjort med utgangspunkt i kommuneproposisjonen og inntektsmodellen fra KS.

Det forutsettes at økninger i lønnsutgifter og prisstigning blir kompensert i rammetilskuddet. I modellen er det lagt inn skjønnstilskudd fra fylkesmannen på 1 mill. kr. Dette er 500.000 kr mer enn det kommunen mottar i 2022. Bakgrunnen for økningen er at det iverksettes drift av 5 omsorgsboliger for yngre personer med nedsatt funksjonsevne og hvor det ikke gis tilskudd fra ordningen for ressurskrevende brukere. Kommunens utgifter til driften er allikevel så høy at det er lagt inn en økning av skjønnstilskuddet.

	2022 B	2 023	2 024	2 025	2 026
Rammetilskudd inkl. skjønnstilskudd	-131 685	-133 448	-134 333	-133 419	-133 421
Rammetilskudd kommuneprp.	-131 685	-133 448	-134 333	-133 419	-133 421

Statlige tilskudd er rentekompensasjon for investering i skole og pleie- og omsorg samt flyktningetilskudd. Rentekompensasjonen synker hvert år pga. avskrivningene. Det er ikke lagt inn flykninger i perioden. Det er stor usikkerhet mht. om kommunen skal bosette flykninger fra Ukraina. Det er derfor ikke lagt inn tilskudd eller utgifter til evt. bosetting i økonomiplanen.

	2022 B	2 023	2 024	2 025	2 026
Fra regneark statlige tilskudd	-2 410	-1 578	-874	-699	-674
Sum øvrige statlige tilskudd	-2 410	-1 578	-874	-699	-674

Rentenivå

I en planperiode på 4 år er det usikkerhetsmomenter mht. rentenivået. Det er tatt utgangspunkt i dagens rente på våre lån. I planperioden er det brukt en rente på 2,5 % på nye lån. Om renteutgiftene stiger utover dette, vil også renteinntektene stige noe. Men siden lånegjelden øker mye, vil en renteøkning medføre økte kostnader totalt sett og en større risiko enn kommunen har hatt tidligere. Siste oversikt viser at 81% av kommunens lån er med bundet rente noe som reduserer risikoen på mellomlang sikt. Ved nye låneopptak må det gjøres en vurdering av risiko for renteøkning opp mot noe høyere rente når den bindes.

Låneopptak

Kommunens totale lånegjeld er ved utgangen av 2022 på 261 mill. kr. Det er lagt opp til å låne 15,2 mill. kr i 2022 til investeringer. Nedbetaling av lån er budsjettert med 13,6 mill. kr. Total lånegjeld vil da være 262,6 mill. kr ved utgangen av 2022.

I denne økonomiplanen legges det opp til nye låneopptak på til sammen 66,4 mill. kr. I tillegg kommer nye låneopptak til Startlån som ikke er tatt med.

Avdragene i planperioden vil være 53,5 mill. kr, slik at netto lånegjeld ved utgangen av planperioden vil være 285,5 mill. kr.

Ordinære lån	2022 B	2 023	2 024	2 025	2 026
Renter løpende lån	5 070	5 098	5 062	4 812	4 633
Renter nye lån		1 253	1 987	2 090	2 045
Avdrag løpende lån	11 597	10 819	10 556	10 556	10 393
Avdrag nye lån		1 910	2 948	3 168	3 168
Sum renter	5 070	6 351	7 049	6 902	6 678
Sum avdrag	11 597	12 729	13 504	13 724	13 561

Kommunale lån har blitt nedbetalt over 20 år. I planperioden er det lagt opp til at nye låneopptak nedbetales over 30 år. Ved forlenget avdragstid så øker renteutgiftene totalt sett.

Økte renter og avdrag på Startlån kommer i tillegg. Disse dekkes med innbetalte renter og avdrag fra låntakerne. Tabellen under viser nto. rente- og avdragsutgifter i perioden.

Nto renter og avdrag	2022 B	2 023	2 024	2 025	2 026
Renteutgifter	5 070	6 351	7 050	6 902	6 678
Mottatte renter S-lån	-400	-400	-400	-400	-400
Utbytte ØE	-1 500	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Konsesjonskraft	-980	-2 834	-2 834	-2 834	-2 834
Renteinntekter	-1 000	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Netto renteutgift	1 190	-983	-284	-432	-656
Avdrag	11 597	12 729	13 504	13 724	13 561
Netto avdragsutg.	11 597	12 729	13 504	13 724	13 561

KOMMUNEBAROMETERET

Skiptvet kommune hadde en totalplassering på 36. plass i 2021 (basert på 2020 tall) blant 351 kommuner.

Analysen fra Kommunal rapport viser følgende plassering for de 12 hovedområdene som alle kommuner måles på:

Hovedområde	Plassering
• Grunnskole	87
• Pleie og omsorg	19
• Barnevern	251
• Barnehage	104
• Helse	78
• Sosialtjenesten	25
• Kultur	265
• Miljø	151
• Saksbehandling	326
• Vann, avløp og renovasjon	215
• Økonomi	105
• Kostnadsnivå	225
Sum	36

Skiptvet har de senere årene hatt stor framgang på viktige områder: Grunnskole, barnehage, helse og sosialtjeneste som alle er viktige områder.

Vi har hatt stabile plasseringer for pleie og omsorg, kultur, barnevern, miljø og økonomi samt vann, avløp og renovasjon.

Vi har gått tilbake på kostnadsnivå (de siste 2 år) og saksbehandling.

Det videre arbeidet vil være fokusert på å holde de gode plasseringene (blant de 100 beste), forbedre der vi ligger dårligere enn 175. plass samt snu utviklingen der vi har hatt tilbakegang.

En god plassering på Kommunebarometeret er ikke et mål i seg selv, men en god plassering motiverer til videre forbedringsarbeid.

VIRKSOMHETENE

STABENE ØKONOMI og PERSONAL

Status

Fra årsmeldingen 2021

Tiltakene som i årsmeldingen som står under Sentraladministrasjonen er fra 2022 tatt med under Administrasjon, kultur og service (AKS).

Økonomi og personal har derfor ingen andre innspill til økonomi- og handlingsplanen.

Når det gjelder bolig- og næringsutvikling vil/bør nedenstående prioriteres i økonomiplanen 2023-2026:

Utvikling og salg av Holstadåsen boligfelt legges inn i økonomiplanen 2023-2026. Boligområdet planlegges bygges ut med kommunalteknisk infrastruktur av kommunen og tilbys solgt til boligutviklere.

En prioriteringssak for utbyggingen av gang- og sykkelveier vil bli lagt fram til politisk behandling våren 2022. Deretter må evt. revidert utbyggingsprogram iverksettes slik at Skiptvet kommune får utnyttet avtalen om medfinansiering av 25MNOK fra Viken fk (tidligere Østfold fk).

Sentrumsutbygging med torg, bibliotek, kafe, kultursal, næringsarealer, 22+5 omsorgsboliger samt private leiligheter i tårnbygget står ferdig i 4. kvartal 2022. Deretter er det viktig at videre boligbygging på tomtene tidligere "Gullhaug Maskin" og Skiptvet Snekkerverksted bli iverksatt. Dette vil bety gjennomføring av allerede avtalt salg av tomter til Omtanke AS og en verdifull tilvekst til boligtilbudet i Meieribyen som ytterligere vil styrke sentrum som etter utbyggingen vi framstå som "ferdigutbygd" i denne fase av utviklingen.

Det legges derfor opp til salg av tomter for 12 MOK i både 2023 og 2026.

Skiptvet kommune eier Skiptvet Digital AS og har lånt ut 25 MNOK til å finansiere oppstarten av selskapet. Rådmannen anbefaler sterkt av Skiptvet kommune følger opp sitt finansielle engasjement og utvikler sin eierstrategi i planperioden der i 2022 bør tas stilling til videre utvikling av selskapet.

Skiptvet kommune er medeier i Indre Østfold Næringsutvikling AS (IØNU; tidligere Askimregionen Næringsutvikling AS) og samarbeidet har utviklet seg positivt i 2021. Skiptvet kommunes eierskap i selskapet følges primært opp av ordfører gjennom møter i valgkomité, eierskapsmøter og generalforsamling. Det skal utarbeides en eierstrategi for selskapet.

Skiptvet kommune har en samarbeidsavtale med Smart Innovation Norway AS (SIN) som har resultert i flere meget spennende "smarte" prosjekter og styrket dialog med næringslivet.

Samarbeidsavtalen utløper 31.12.2022 og det legges opp til et utvidet samarbeid med IØN og/eller ansettelse av næringsansvarlig i Skiptvet kommune slik et utkast til næringsplan foreslår, som erstatning for samarbeidet med SIN.

Fra virksomhetsplanen

Sentraladministrasjonen/økonomi og personal med bolig- og næringsutvikling har fokus mot interne prosesser i kommuneorganisasjonen, og utvikling av Skiptvet kommune innenfor bla. bolig og næring. Innenfor kommuneorganisasjonen mange av oppgavene rettet mot:

- Utarbeide og revidere rutiner og retningslinjer
- Intern opplæring
- Ta i bruk IKT verktøy/programmer for effektivisering og kvalitetssikring

Innenfor bolig og næringsutvikling er det flere store tiltak:

- Bredbåndsdekning
- Salg av kommunale boligtomter
- Ha kontakt med næringslivet
- Boligutvikling i sentrum
- Fortsatt utbygging av gang- og sykkelvei

Mange av oppgavene blir ikke tatt inn i økonomiplanen da de løses i driftsorganisasjonen, Innenfor bolig- og næringsutvikling er det spesielt utvikling av sentrum med torget som er tatt inn samt videre utbygging av gang- og sykkelvei etter prioriteringer som vedtas våren 2022.

Dessuten legges det opp til å følge opp handlingsplanen for ladeinfrastruktur, opparbeidelse av kommunal P-plasser på tomten til Familiesenteret (tidligere Filadelfia Skiptvet), Koffeldveien 2 C som eier tomten der Skiptvet kommune har samarbeidsavtale.

Det foreslås lagt inn midler til en oppgraderingsplan for nåværende næringsområde på Fjellshagen på til sammen 3 MNOK.

Fra Kommunebarometeret

Nærmere detaljer om Kommunebarometeret blir lagt fram når de endelige tallene foreligger.

Endringer og nye tiltak

Sentraladministrasjonen er endret til to støtte/stabsområder; økonomi og personal hvor økonomisjef og personalsjef rapporterer direkte til rådmann.

Flere oppgaver er flyttet til andre virksomheter som lege, fysioterapi og miljørettet helsevern som flyttes til pleie- og omsorg.

Det er anskaffet internkontrollsystem og arbeidet pågår med å få importert inn rutiner og prosedyrer for å ta i bruk systemet som arbeids- og kontrollverktøy. Modulen med avvikssystem er tatt i bruk.

Utgifter til samarbeidet med Smart Innovation Norway AS er budsjettert på Sentraladministrasjonen og tas ut av planen fra 2023. Tilsvarende er gjort for inntekter, men disse tilfaller det enkelte prosjekt og er tatt ut av økonomiplanen. Utgiften tas også ut etter prosjektperioden.

Samfunnsplan

I kommunens samfunnsdel er «folkehelse og levekår» et av de gjennomgående temaene i planen, og en attraktiv bokommune er et av satsningsområdene. Skiptvet kommune har en målsetting om å bli en av landets 10 beste bokommuner. For å nå dette er et godt folkehelsearbeid, god innbygger dialog og et rikt kulturliv viktige arbeidsoppgaver. Dette er oppgaver som i dag ligger til virksomheten AKS.

Gjennom et godt og langsiktig folkehelsearbeid vil det arbeides for å skape lokalsamfunn som er gode å leve i, for alle. Arbeidet skal være en naturlig del av samfunnsplanleggingen, og ha en helhetlig tilnærming til helse. Folkehelsearbeid er også viktig for å nå FNs bærekraftsmål. Et overordnet folkehelsearbeid, vil være avgjørende for å forebygge mot de utfordringer vi ser i bl.a. folkehelseprofilen gjennom flere år.

Kulturell aktivitet og frivillig arbeid skaper identitet og tilhørighet til bostedskommunen, og vil kunne bidra til å nå målsettingen om en av landets beste bostedskommuner. Tett samarbeid med frivilligheten er kan bidra til å videreutvikle kulturlivet. Det må arbeides målrettet for god dialog, slik at kommunen kan opptre som en tilrettelegger og ikke gjennomfører. Videre vil en satsning på innbyggerdialog bidra til god omdømmebygging av kommunen.

Fra årsmelding 2021

Virksomheten Administrasjon, kultur og service er organisert for å spisse tjenester og aktiviteter til innbyggerne som er av mer generell art og ikke kan kanaliseres gjennom de tradisjonelle virksomhetene. Det skal tilrettelegges for gode møter mellom innbyggerne og kommunen på ulike arenaer. Etter opprettelse av AKS, skal virksomheten også gi gode og forutsigbare stabsfunksjoner, IKT og arkiv, til hele organisasjonen samt være et aktivt politisk sekretariat for politikere og virksomhetene.

Innspill til planlegging/økonomiplan:

Servicekontoret har fått tilført stadig flere oppgaver de siste årene. Dette sammen med pandemien har gjort at flere utviklingsoppgaver har måttet vente. Dette gjelder bl.a. arbeidsoppgaver som; innbyggerundersøkelser, bedre innbyggerdialog gjennom våre plattformer, utvikling av gode rutiner for politisk sekretariat.

Det er behov for en kommunikasjonsstrategi, inkl. visuell profil, i kommunen. Det bør innhentes kompetanse utenfra, for å utføre dette arbeidet. Det må deretter settes av ressurser til å følge opp strategien, for å oppnå bedre informasjonsflyt og god kommunikasjon med innbyggere, næringsliv m.fl. Dessuten vil et slik målrettet arbeid øke kommunens omdømme.

Kommunens intranett har stort behov for oppdatering og oppgradering, slik at dette blir et godt verktøy for ansatte.

Folkebiblioteket har 23 åpningstimer pr. uke, mens skolebiblioteket er tilgjengelig i skoletiden for Kirkelund. I 2021 var det ca. 1 430 personer inntil fysiske arrangement. For å imøtekomme publikums forventninger til nye biblioteklokaler, inkl. kulturscene må ressurser til planlegging og gjennomføring av arrangementer økes. Økte personalressurser, for å oppfylle krav i bibliotekloven om å være en møteplass og arena for offentlig samtale og debatt, er også nødvendig.

Det skal utarbeides ny kulturplan som inkl. handlingsdel. Planen er viktig for å utforme kommunens fremtidige kulturtilbud. Vedtatt plan må følges opp gjennom budsjett og økonomi- og handlingsprogram.

Bygdebøkene bind 6-8: Det er behov for økonomisk støtte dersom kvalitet på bilder og illustrasjoner skal opprettholdes tilsvarende tidligere bind.

Folkehelsearbeidet i kommunen er nedprioritert. Dette er et viktig arbeid som bør løftes og arbeides systematisk og planmessig med.

Integrering- og inkluderingsplan går ut i 2022. Ved en rullering er det viktig å arbeide tverrfaglig på tvers av dagens virksomheter. Stillingsprosent til flyktningekoordinator må vurderes økt til 100 % i perioden 2022 til 2025.

NAV ønsker å sette inn ekstra innsats for unge, folk med minoritetsbakgrunn, folk med nedsatt arbeidsevne, langtidsarbeidsledige og mottakere av AAP. Fokuset skal være arbeidsrettet samt å avklare arbeidsevnen. Videre vil det jobbes opp mot arbeidsgivere som ønsker å være en inkluderende bedrift.

Anskaffelse av frittstående arkivkjerne. Dette sees i sammenheng med integrering mot diverse fagsystemer samt en eventuell digitalisering av byggesak- og gårdsarkiv. Det arbeides med anskaffelse av eSignering. Dette bør sees i sammenheng med en oppgradering og evt. innføring av digitale løsninger generelt; f.eks. Nettpat, 'Min side', eByggesøk, etc.

IKT-avdelingen består av en ansatt, og dette er sårbart. Vi står ovenfor et stadig større trusselbilde med tanke på sikkerhet. Det må derfor kontinuerlig arbeides med å påse at kommunen har gode rutiner og kompetanse til å utføre daglig drift samt en god beredskap dersom dette skulle bli nødvendig. Det bør også vurderes redundant kommunal fiber i Meieribyen, for å sikre stabil nett-tilførsel.

Digitalisering er viktig for kommunesektoren, slik at tjenester kan utføres i takt med innbyggernes forventning samt oppnå større grad av effektivitet. Satsning på gjennomføring av digitaliseringsprosjekter, for å utnytte eksisterende verktøy og forenkle rutiner, bør prioriteres.

Fra virksomhetsplanen

AKS har ikke utarbeidet egen virksomhetsplan, da virksomheten er vedtatt å bli en del av den nye virksomheten Samfunn. Det arbeides foreløpig etter virksomhetsplanen «Innbyggjerservice 2016-2020». Delmålene i planen er:

- Opprettholde den gode plasseringen blant de 10 beste på målområdet sosiale tjenester
- Større satsning på kultur
  - 200 beste i 2017
  - Blant de 100 beste i 2018
  - Blant de 10 beste i 2019
- Økt digital utvikling av Servicekontoret, for å elektronisk svare ut informasjonsbehovet til innbyggerne på en fremtidsrettet og effektiv måte.
- Økt bruk av biblioteket.

Virksomheten har ikke oppnådd delmålene i virksomhetsplan. Det vil være utfordrende å oppnå samtlige mål med dagens ressurser.

Endring og nye tiltak

Det har vært en gjennomgang av organisasjonen i Skiptvet kommune. I rapporten som er utarbeidet, er det foreslått å opprette et nytt kommuneområde, «Samfunn», og AKS skal opphøre. Det er fortsatt uavklart om alle avdelinger og fagområder bli en del av den nye virksomheten.

Kommunestyret vedtok våren 2022 å bosette inntil 30 flyktninger i 2022. Kostnadene vedrørende bosetting av flyktninger, inkl. flyktningkonsulent, introduksjonsprogram og programrådgiver, tas ikke inn i økonomiplan for 2023-26. Årsaken er at det også følger inntekter med arbeidet, dvs. kommunen skal ikke ha utgifter. Det kan nevnes at stillingen til flyktningkonsulent økes til 100 % i kommende planperiode.

Konsekvensjustert driftsbudsjett:

- I forbindelse med nytt tribuneanlegg på Nes lense, ble det inngått en avtale med Nes lenseteater der kommunen skal ta kostnaden ved mobilt tribuneanlegg. Kostnaden er lagt inn annen hvert år.
- Bygdebok: Det er behov for midler til illustrasjoner/bilder (50 000 kr) samt trykkerikostnader (260 000 kr) i utgivelsesår. Det er avsatt penger på fond, som dekker trykkerikostnaden i 2023.
- I forbindelse med nye lokaler vil folkebiblioteket ha behov økte driftsmidler til medier, lisenser, serviceavtaler o.l., 60 000 kr/år.
- Det er lagt inn 260 000 kr/år til gjennomføring av valg i 2023 og 2025.

Driftstiltak:

- Innkjøp av arkivkjerne 150 000 kr. i 2023
- Digitalisering av eiendomsarkiv 100 000 kr i 2023
- IKT: Back up M365 og Infiltrasjonsovervåkning 60 000 kr/år

Risiko

Virksomheten AKS har gjennom økonomiplanens tallmaterieell og årsmelding for 2021 kommet med flere innspill til tiltak, som kan være med å utvikle tjenesteleveransen og bidra til å oppnå overordnet målsetting. Dersom ikke tiltakene iverksettes vil virksomheten driftes på lik linje som i dag, uten mulighet for store endring eller kompetanseheving i kommende planperiode.

Virksomheten har gjennom de siste årene fått flere oppgaver og mindre rammer, som gjør at våre tjenester må være effektive. Gode selvbetjeningsløsninger for innbyggerne, effektive rutiner og gode datasystemer er viktige for å oppnå dette. Det vil være svært krevende å gjennomføre nødvendige tiltak og investeringer med dagens rammer.

Et godt folkehelsearbeid kan bidra til forebyggende arbeid samt bedre tverrfaglig samarbeid med utgangspunkt i virksomhetenes satsninger. Med dagens ressurs og organisering av arbeidet vil det være krevende å oppnå dette.

Folkebiblioteket flytter til Torggården i 2022. Det er et ønske om økt ressurs for å utvide åpningstiden, skape mer aktivitet i tilknytning til kulturscene (i samarbeid med kulturkontoret) samt oppfylle krav om i bibliotekloven om å være en møteplass og arena for samtale og debatt. Uten økt ressurs vil åpningstidene forbli uendret. Det vil bli krevende å skape mer aktivitet enn i dag. Dette må også ses i sammenheng med forslaget om «aktivitetsfond». Foreslått tiltaket er rettet mot lag og foreninger, slik

at de kan søke midler til aktivitet og møteplasser. Det er også behov for å øke den generelle rammen til de tradisjonelle arrangementene som; 17. mai, byggedagen og julegrantenningen (privat arrangement).

NAV Skiptvet Marker ønsker å arbeide forebyggende, og fokuset skal være arbeidsrettet og avklare arbeidsevne. Det er behov for utvidet ressurs, 100 % stilling. Uten en slik stilling vil det være en risiko for at flere innbyggere vil motta sosial stønad. I økonomiplanen 2022-25, ble bevilgning til sosial stønad økt i perioden. Denne er fjernet i perioden 2023-26. Dette er en risiko da vi ser at det potensielt er flere innbyggere som har behov for stønad.

OPPVEKST

Kommuneplanen sier at Skiptvet kommune skal være attraktiv for bosetting og næringsliv, at målet er en økning i innbyggertallet på 1 % pr år og bygge infrastruktur som støtter økonomisk utvikling og livskvalitet. Vi skal arbeide for å øke mestring av egne liv og egen helse, øke hverdagsmestring og tidlig innsats. Disse målene finner vi igjen i virksomhetsplan for oppvekst og satsingen helhetlig oppvekstmiljø. Disse målene ligger til grunn for satsingen i Helhetlig oppvekstmiljø som dreier seg om at barn og unge i Skiptvet skal oppleve et trygt og godt oppvekstmiljø, der de blir sett og mestrer hver dag, opplever å bli inkludert blant de andre barna og opplever ansatte med god kompetanse og forståelse for hva som skal til for å nå målene. I dette ligger et grunnleggende prinsipp om tidlig innsats, slik vi gjør det i oppvekst fra første møte med foresatte på helsestasjonen til elevene går ut av 10. trinn. Tverrfaglig og forebyggende arbeid er grunnpilarer i satsingen, og sammenfaller med statlige og kommunale målsettinger for oppvekstsektoren.

Fra årsmeldingen

Hovedprioriteringer i neste økonomiplan:

- Sikre ressurser til kvalitetsutviklingen «Helhetlig oppvekstmiljø
- Redusere spesialundervisning gjennom å styrke tilpassa opplæring og allmennpedagogiske tiltak.
- Bedre de faglige resultatene i skolen og gjennomføringsgraden i videregående skole.
- Digitalisering i skolen og oppvekst generelt.
- Øke samarbeidet med kultur og frivillige organisasjoner
- Følge opp barnevernsreformen med ressurser og kompetanse.
- Styrke de tverrfaglige tjenestene i tråd med oppvekstreformen
- Sikre økonomisk handlingsrom i hele oppvekst.
- Styrke organisasjonen; ledelse, kompetanse og administrasjon.
- Sikre bemanning og rekruttering av kompetent personale.

Fra virksomhetsplanen.

Vår virksomhetsplan er utdatert, men satsingen «Helhetlig oppvekstmiljø» har følgende hovedmål:

- Alle barn og unge skal ha et trygt og godt oppvekstmiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Alle ansatte i oppvekst skal ha god forståelse for hva dette innebærer, og ha et ønske om å jobbe i et sterkt felles profesjonsfelleskap med utgangspunkt i felles verdier.

Dette betyr at vi skal oppnå følgende:

1. Alle barn og unge har muligheter til å tilegne seg de grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv
2. Alle ansatte har en inkluderende praksis. Rom for alle- blikk for den enkelte
3. Alle barn og unge opplever glede og mestring i kommunikasjon og samspill på alle arenaer.

Denne satsingen innebærer at hele kommunen skal arbeide sammen mot samme mål, i skole, i barnehage, i laget rundt barnet, foresatte, frivilligheten, kulturlivet og idretten. Barn og unges medvirkning er grunnleggende for å oppnå målene, og alt arbeid skal grunnfestes i FNs bærekrafts mål og barnekonvensjonen.

Utfordringer

Generelt.

Årsbudsjettet 2021 og 2022 har vært og er krevende for oppvekst. Tertialrapport 1. 2022 dokumenterer noe av dette. Koronarelaterte kostnader, økningen i spesialundervisning og ressurskrevende brukere, barnevernsreformen og bortfall av øremerka tilskudd har gjort det svært vanskelig å klare å holde budsjettene. I starten på økonomiplanperioden kommer det ekstra kostnader knyttet til statlige reformer, på SFO, i barnevern og helse. Denne økonomiplanen klarer ikke å styrke budsjettene i nok for å følge opp disse lovpålagte tiltakene. Vi må gjennomføre en del svært upopulære tiltak for å kunne

redusere ressursbruken. Resultatet av endringsarbeidet vårt knyttet til spesialundervisning og helhetlig oppvekstmiljø skal vare i en treårsperiode og vi forventer ikke resultater av dette med en gang.

De fleste tiltakene er det ikke funnet plass til, bortsett fra innsparingene på drift, skoleskyss og i slutten av planperioden endringer i barnehage og skolestrukturen.

Tiltak som kan ha stor betydning for utviklingen av lokalsamfunnet generelt og oppvekstsvilkår spesielt er det ikke funnet plass til.

Tre utfordringer

Det er noen viktige trender i samfunnet, og i lokalsamfunnet vårt som vi er nødt til å prioritere i økonomiplanperioden og i et lengre tidsperspektiv. Det er særlig tre trender vi må prioritere å arbeide med:

1.Lave fødselstall og manglende tilflytting

2.Økning i spesialundervisning og elever/familier med behov for sosial og faglig støtte og veiledning

3.Ledelse, utviklingsstøtte og administrativ støtte.

1.Lave fødselstall og manglende tilflytting

Nedgang i fødsler og barnetall er en nasjonal trend, men det er flere av våre nabokommuner som har økt tilflytting og som må bygge ut barnehager og skoler, så det er mulig å få det til.

Barnetall og barnehageplasser

OVERSIKT OVER UTVIKLINGEN AV BARNETALL OG BARNEHAGEPLASSER I SKIPTVET 2022-25																	
ÅR/ ÅRSKULL	0 år	BHG 1 år	F.reg. 1 år	BHG 2 år	F.reg. 2 år	BHG 3 år	F.reg. 3 år	BHG 4 år	F.reg. 4 år	BHG 5 år	F.reg. 5 år	Folke- reg- Sum	I bhg 1-5 ÅR	% bhg	ikke i bhg	Snitt årskull folkereg	Snitt årskull bhg
2021-22	9*	21	28	32	35	38	37	46	50	35	38	188	172	91,49	16	37,60	34,40
2022-23				21	28	32	35	38	37	46	50	150	137	91,33	13	37,50	34,25
2023-24						21	28	32	35	38	37	100	91	91,00	9	33,33	30,33
2024-25								21	28	32	35	63	53	84,13	10	31,50	26,50
2025-26										21	28	28	21	75,00	7	28,00	21,00

*fødte pr 15.mai 2022

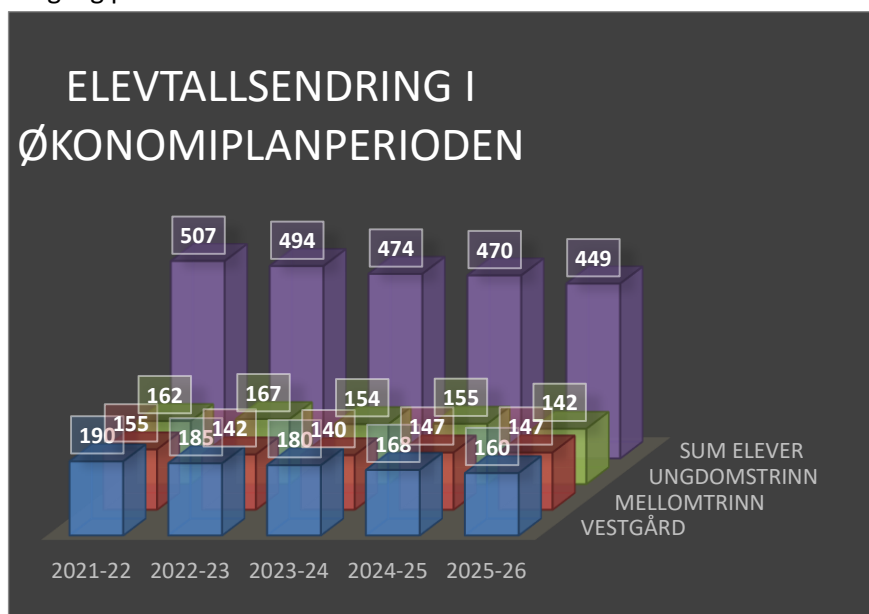
Utviklingen er at det fødes for få barn i Skiptvet, og det flytter for få barnefamilier hit. Det er også for mange som ikke bruker barnehageplass i kommunen, i barnehageåret 2021-22 er det 16 barn som ikke går i barnehage i kommunen. Barnehagene jobber godt med å markedsføre barnehagene i Skiptvet, samt at vi hvert år har kontaktet de som ikke bruker barnehage. Pr. 15.mai er det født 9 barn i Skiptvet, og det laveste fødselskullet så langt er på 28 (2012). Noe av årsaken til manglende bruk av barnehage kan være kostnaden på en barnehageplass.

For å opprettholde barnehageaktiviteten bør vi ha fødselskull/tilflytting på min. 40 barn pr. år i økonomiplanperioden. Dersom trenden fortsetter med årskull under 30 barn, vil vi i 2025 ikke ha behov for fire barnehager i kommunen. Denne statistikken bygger på reelle tall, i SSB sin framskrivning som ligger som grunnlag for kommunepåplanen, skal vi ha en økning i folketallet i den samme perioden. De siste årene har det vært en tilflytting på vår og høst som har sikret at vi har kunnet ha oppe alle fire barnehagene, men nå er usikkerheten stor i dette bildet.

Elevtallsendring i perioden.

I økonomiplanperioden vil vi med dagens utvikling i barnetall og tilflytting ha en negativ trend – en

nedgang på 58 elever fra 2021-22 til 2025-26.

Dette representerer mer enn et gjennomsnittlig årskull i Skiptvet. Nedganger er størst på Vestgård med 30 elever og nest størst på ungdomstrinnet med 20. På grunn av fordelingen av elevene på klasser vil det bare føre til en nedgang på 2 klasser i perioden.

I planleggingen av utbyggingen på Kirkelund skole la vi til grunn et anslag på 55 elever pr årskull. I 2022 har vi snitt på 50, og nedadgående til ca. 45 i 2025-26. Etter dette vil de små barnekulla som nevnt under barnehage slå inn, slik at vi i 2030 vil være nede på 40 hvis ikke utviklingen snur.

For å motvirke dette bør det iverksettes tiltak for å markedsføre kommunen slik kommuneplanens hovedmål legger vekt på: Skiptvet som en attraktiv bokommune, og en kommune der alle som begynner på videregående fullfører.

Skiptvet ligger mellom tre pressområder- Nedre Glomma, Våler/Moss og Indre Østfold. Vi skal konkurrere med disse kommunene om tilflytting, arbeidsplasser, kompetanse og rekruttering. I den forbindelse er gode barnehager, skoler og SFO svært sentrale, samt fritidsaktiviteter, natur og friluftsliv og kommunikasjon. God skole og barnehage er for de fleste foreldre det viktigste når de skal velge bosted, når en ser bort fra bokostnader og arbeid.

Torggården og andre boligprosjekter bør føre til økt interesse for å flytte hit, men så langt har ikke det skjedd. Vi bør i økonomiplanperioden iverksette tiltak rettet mot barnefamilier. Dette kan være subsidierte tomter, spredt boligbygging, barnehage og SFO til redusert pris, varierte aktivitetstilbud som er rimelige, og barnehager og skoler med godt renommé og gode resultater. Kommunikasjon til jernbanen. Framsnakking av skole og barnehage kan være mye mer verdt enn annen markedsføring.

KOSTRA 2021 GRUNNSKOLE (2021)				
Utvalgte nøkkeltall (%)	Skiptvet	Våler	Marker	Kostra-gruppe 01
Elever særskilt norskopplæring (%)	5,1	3,8	2,8	3
Elever med spesped. (%)	9,5	10,2	6,1	8,8

2. Økning i spesialundervisning og elever/familier med behov for sosial og faglig støtte og veiledning.

Pr 1. mai 2022 har Kirkelund 47 elever med vedtak om

spesialundervisning, 15 på ungdomstrinnet og 32 på mellomtrinnet. Vestgård skole har 17 saker, og barnehagene har 5 enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp. Dette betyr at mer enn en femdel av elevene har et vedtak som binder opp ressurser til spesialundervisning. I årsmeldingen for 2021 har vi

beskrevet denne utviklingen som har fortsatt i 2022, og som ser ut til å fortsette hvis det ikke iverksettes målrettede tiltak.

Årsakene til den sterke økningen er flere. Det er generelt sett flere barn i samfunnet som trenger særskilt støtte fra ansatte i skole og barnehage, og fra «laget rundt barnet» (Barnevern, helsestasjonen/skolehelsetjenesten, psykolog, familierapeut, PPT). Det kan skyldes at rammevilkårene til generell undervisning er redusert, vanskelige hjemmeforhold, at det er mye som skal konkurrere med oppmerksomheten i forhold til skolearbeid, diagnoser, høye krav til måloppnåelse i læreplanene, digitalisering og reduksjon i praktiske aktiviteter, men det kan også skyldes at vi ikke klarer å møte den enkelte elev der hen er og utvikle den enkeltes potensiale godt nok. Skolene sier de har for få ansatte og for liten tid til felles faglig arbeid i personalet, og at det er vanskelig å rekruttere nok lærere med den kompetansen vi trenger.

I skolene er det meste av spesialundervisning organisert i store grupper, som ikke er det beste tiltaket for å gi den enkelte eleven den opplæringen loven krever. Tolærersystem koster mye, og av samme har det blitt ansatt mange assistenter/fagarbeidere i skolen for å følge opp enkeltelever. Tiltak for å endre dette er å styrke tilpassa opplæring slik at en ikke trenger enkeltvedtak for å få det eleven har krav på. Dette er noen av tiltakene i endringsarbeidet:

- Styrke spesped. koordinatorfunksjonen på skolene i tid, oppgavebeskrivelse og ansvar.
- Bruke tid på systematisk analyse og evaluering i alle team i skoler og barnehager.
- Involvere fagarbeidere og assistenter i skolene i større grad i systematisk tilbakemelding og veiledning.
- Etablere felles begrepsforståelse.
- Sette større fokus på å se spesialundervisning og tilpassa opplæring som en helhet mellom skolene og mellom barnehage og skole.
- Gå gjennom organiseringen av arbeidet på skolene i forhold til spesialundervisning og TPO, inklusive skolens administrative- og ledelsesressurser.

Helhetlig oppvekstmiljø inneholder mange mål og tiltak som skal støtte opp dette, og der andre enn skolens og barnehagens personale blir involvert som viktige og avgjørende funksjoner. Det dreier seg om å skape og vedlikeholde et trygt og godt skole- og barnehagemiljø, bli bedre på klasseledelse, gruppeledelse/voksenledelse, og å inkludere alle barn og unge i hverdagen vår. For å få dette til må vi styrke ledelsen for å få tid og rom til endringsarbeidet.

3.Ledelse, utviklingsstøtte og administrativ støtte.

Skiptvet kommune er en liten kommune, men med samme krav til tjenestene som de store, enten det gjelder barnevern, helse eller skole. Vi er kontinuerlig under tilsyn og kontroll fra sentrale, regionale og lokale myndigheter.

Kravene til juridisk kompetanse øker, og det samme gjør kompleksiteten av mange enkeltsaker vi arbeider tverrfaglig med. Sentralt har vi store reformer, fagfornyelsen i skolen, inkluderende barnehagemiljø i barnehagen, barnevernreformen, kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis for alle i oppvekst.

I endringsarbeid er det fire elementer som må være til stede: Du må vite hvor du er, du må vite hvor du skal, du må trene, og ha administrativ støtte/ledelse.

Det er fra kommunen sin side satt i gang en stor omorganiseringsprosess, som involverer alle ledere og ansatte i oppvekst, uten at det er satt av ekstra ressurser til dette.

Målet er at den enkelte ansatte skal være selvregulert og ta et eget ansvar for arbeidet sitt, men dette krever god ledelse og administrativ støtte.

Helt konkret er vi nå i en situasjon der oppgavemengdene på kort og lang sikt er betydelig større enn de personellressursene vi har kan dekke. Mange oppgaver må utsettes, noe som fører til klager fra brukere, foresatte, ansatte og eksterne, som Statsforvalter..

Oppvekst er organisert med en leder, men uten noen stabsfunksjon.

Skolene har rektor, inspektør og rådgiver, men trenger å styrke funksjonen som koordinator for spesialundervisning, og til ledelse på teamnivå.

Barnehage har en styrer i hver barnehage, og 20% satt av til funksjon som assisterende styrer i Finlandsskogen barnehage, men ingen administrativ ressurs utover dette.

Skiptvet har ikke delt funksjonene barnehageeier og barnehagemyndighet slik loven krever, og har ikke satt av noen ressurs til barnehageadministrasjon for de fire barnehagene kommunen har ansvar for.

Tverrfaglige tjenester har en rådgiver i 100 %, men ressursen skal gå inn og dekke virksomhetsleder tverrfaglige tjenester som skal etableres i 2023.

Dersom målene i kommuneplanen og helhetlig oppvekstmiljø skal være reelle må disse funksjonene styrkes i økonomiplanperioden.

Endringer og nye tiltak

Konsekvensjusteringer:

Utgifter:

Det er grunnskolen som har de største endringene i budsjettet.

Ny arbeidstid for lærere innebærer en økt kostnad på årsbasis på ca. 40% - stilling. Dette går i hovedsak til økt kontaktlærerressurs

Skoleskyss har økt betraktelig de siste årene, både i refusjonskrav fra kollektivtrafikken og utvidelse av kommunale vedtak.

Spesialundervisningen har økt betydelig i skolene de siste par årene, og vi er nå på ca. 10% av elevene i grunnskolen med enkeltvedtak, mens vi ligger på 2,3 % i barnehagene. Merforbruket i skolene i 2021 og 2022 skyldes i hovedsak dette. Gjennom systemisk og systematisk arbeid med klasseledelse, veiledning og oppfølging av ansatte, elever og foresatte, er målet å redusere ressursbruken av spesialundervisningen i økonomiplanperioden, men da må vi øke lærertettheten i skolene og barnehagene.

Inntekter:

Vi har redusert inntekter fra prosjektstøtte til helsestasjonen med ca. 200 000, og på grunn av stortingets vedtak om redusert foreldrebetaling i SFO et inntektstap på ca. 250 000. Begge disse områdene er satsingsområder fra regjeringen, så det kan komme styrkinger her. Vi har noen ressurskrevende brukere der det kan være mulig å øke refusjonene fra staten.

Det er ikke funnet plass til ressurser til barnevernet som har hatt en betydelig økning i kostnader som følge av bortfall av øremerka tilskudd.

Det er ikke funnet plass til økt behov i skoler i skole og barnehage til språkopplæring av barn med et annet morsmål.

Mulig effekt av nedgang i barnetall/elevtall

Barnetall/elevtall går kraftig ned i perioden hvis utviklingen ikke kan stanses eller bremses. Hvis den fortsetter har vi i 2025 ikke behov for mer enn tre barnehager i Skiptvet kommune. Det samme gjelder grunnskolen, der vi får en reduksjon på minst 2 klasser fra 2025, og fra 2030 kan vi med noe tilpasning samle alle elevene i kommunen på Kirkelund og avvikle Vestgård skole. Når dette kan skje er usikkert, siden vi enkelte år har hatt stor innflytting. Årskull i grunnskolen i Skiptvet varierer fra 34 til 70.(10.trinn i 2023)

Nye driftstiltak

Det er mange nye tiltak vi trenger i oppvekst, men det er bare funnet plass til tre. Regjeringen har vedtatt en del endringer som vi må gjennomføre, og som er synliggjort i rev. Nasjonalbudsjett og statsbudsjettet. Det er lagt inn ca. 2, 1 mill. til dette i rammetilskuddet, men vi har ikke rom til å styrke

alle disse områdene i denne økonomiplanen.

-Barnevernsreformen vil føre til økte kostnader i barnevernet, større egenandeler for fosterhjem og institusjonsplassering. I tillegg øker kravet til kompetanse og drift av barnevernet. Dette er lagt inn med høy prioritet, men det er usikkerhet om omfanget.

-Tapte inntekter på grunn av innføring av gratis kjernetid i SFO legges inn.

-IKT og digitalisering i skole og barnehage- vi har flere avtaler som utløper i 2022 som skal reforhandles/byttes ut- det gjelder ca. 350 læringsbrett, 150 PC-er for elever og 100 PC-er for ansatte.

- Gjennomgang organisering m.m. Det er lagt inn en forventet innsparing på drift fordi oppvekst har hatt stort merforbruk de siste årene. Det er en forventning at vi sammen med den generelle effektiviseringen på 2,6 mill.kr skal klare å redusere kostnadene med 500 000.

-Kun lovpålagt skoleskyss. Skoleskyssen må gjennomgås for å ha plass til lovpålagte tjeneste, og kommunen kan spare mye på å ta bort de kommunale vedtakene om skoleskyss, med unntak av for de som bor langs RV 115. Dette samsvarer også med målene i kommuneplanen om at fysisk helse, og Viken fylkeskommune sine mål i forhold til å øke barn og unges aktivitetsnivå.

-Reduserte kostnader barnehage.

-Reduserte kostnader grunnskolen. Fra 2024 og resten av perioden er det lagt inn en reduksjon i kostnader i skole og barnehage på grunn av redusert barne- og elevtall.

Det er ikke funnet plass til

-SLT-koordinator,

-Barnekoordinator, jfr. Vedtak i Stortinget om at alle kommuner skal ha en funksjon til dette.

-Skolebibliotekar jfr. KS-sak 22/194., kommunal egenandel i forhold til å opprettholde tilbudet til skolebibliotek når biblioteket flytter.

-Midler til satsing i Helhetlig oppvekstmiljø mot frivilligheten/foresatte, kapital til bruk i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner (Ungdomsklubb, SFO, skole og bhg.) i henhold til målene i HOM

-Skifte av fagsystemer i oppvekst for å øke effektiviteten. Vi har mange fagsystemer i oppvekst som trenger samordning og reforhandling for å være effektive, men det koster mer i en overgangsperiode Oppvekst sin del av noen felles tiltak det ikke er funnet plass til:

-Omorganisering- omorganiseringsprosessen er omfattende for oppvekst, og det er behov for ressurser til å styrke ledelse og administrasjon.

-Rekrutteringstiltak- vi har store utfordringer i å rekruttere lærere og barnehagelærere, og gjennom målrettet og systematisk satsing på markedsføring av kommunen, rekrutteringstiltak som lønn, kompetanseutvikling, heltid mm, kunne vi ha styrket dette.

-Markedsføring- viser til foregående kommentar

-BTI/Tverrfaglige tjenester-prosjekt. Dette ville kunne effektivisere det tverrfaglige arbeidet i store og omfattende saker i kommunen, rus, psykiatri, skolevegring, psykisk helse, sammensatte lærevesker og psykisk helse.

Risikovurdering

1. Det er en stor risiko ved å ikke styrke barnevernet med ressurser med tanke på overføring av oppgaver til kommunen.

2. Det er en stor risiko knyttet til målet om å være en attraktiv bokommune hvis vi må legge ned en barnehage og slå sammen skolene.

3. Det er en stor risiko for frafall i videregående skole hvis vi ikke kan redusere spesialundervisningen og drive mer og bedre tilpassa opplæring. Det må ansettes flere lærere og kompetansen i spesialpedagogikk må økes.

4. Det er en stor risiko for å ikke oppnå målene våre hvis vi ikke styrker lederressurser og støtteressurser til utviklingsarbeid og administrativ støtte.

5. Ved å ikke sette av ressurs til SLT-koordinator kan viktig forbyggende satsing falle bort, og samarbeidet med politiet og andre reduseres.

Tiltak som kan styrke måloppnåelse i henhold til kommuneplanen:

- dekning av tapte inntekter i SFO bidrar generelt til et bedre budsjett for oppvekst.
- økt ramme til spesialundervisning og ressurskrevende brukere kan gjøre muligheter større for å øke mestringsnivået i skolene og på sikt øke graden av tilpassa opplæring og almennpedagogiske tiltak.

Investeringer

-Nytt kjøkken ungdomsklubben. Dette har vært en sak lenge, og er viktig for å sikre at vi driver innenfor Mattilsynet sine bestemmelser. Dette krever et samarbeid med eier av Vonheim.

-Svømmehall og gymsal Kirkelund. Dette tiltaket er under arbeid, og bør gjennomføres i økonomiplanperioden. Svømmehallen er et stort pluss for kommunen, og både garderobeanlegg og gymsal er i en dårlig forfatning.

-Ombygging bibliotek underetasje Kirkelund. Dette er en følge av flyttinga av biblioteket til Torggården-skolen ønsker å bruke lokalene til skolebibliotek og teknologi rom, og det kan også være andre aktuelle behov som må utredes.

-Varslingssystem beredskap skolene. Dette gjelder internkommunikasjon på begge skolene. Beredskapen er ikke god nok i dag i forhold til å kunne gi rask beskjed til ansatte og elever dersom det kommer alvorlige hendelser.

Følgende er det ikke plass til, men må utredes:

-Barnehagebygg Solhaug. Dersom vi får en opprettholdelse av barnetallet/tilflytting i de nærmeste årene, er det behov for ombygging /tilbygg evt. et nytt barnehagebygg i Solhaug. Dette er beskrevet i kommuneplanen, men befolkningsprognosen der fraviker den som er beskrevet her.

-Trafikksikring Vestgård. I samband med utbyggingen på Vestgård, og i trafikksikkerhetsplanen er det viktig å skille skolebussene og foreldre som kjører til skolen. Parkeringsplassen på Vonheim er en plass med stor trafikk morgen og ettermiddag, og dermed en risikofaktor for personskader.

-Nye lokaler for barnevern og helsestasjon. Familiens hus er ikke egnet for dagens bruk. Det mangler heis til andreetasje, og det er for liten plass til kontor og møterom til alle funksjonene på helsestasjonen. Vi følger ikke bestemmelsene om universell utforming, og lokalene er usikre til bruk i vanskelige samtaler på grunn av manglende lydisolasjon.

PLEIE OG OMSORG

Den nasjonale helsereformen «Leve hele livet» og kommuneplanens samfunnsdel om folkehelse følges opp med å nye tiltak for å «Øke mestring av egne liv og helse» for kommunenes innbyggere. God fysisk og psykisk helse er en nøkkelfaktor til et godt liv. Virksomhet Helse og Mestring starter i 2023 opp med nødvendig endring av drift og tjenesteyting. Den store endringen som må til, er å øke trygge og gode helse- og omsorgstjenester i egen bolig. Kommunen må forvente utfordringer med konsekvens av høy andel innbyggere med livsstilssykdommer.

Som virksomhet må det gjøres konkrete tiltak for de innbyggere som har behov for helse- og omsorgstjenester. Vi må etablere de grunnleggende strukturene i driften for å sikre at tjenestene som gis, inneholder god faglig standard og ivaretar mottakers behov. Vi må starte å jobbe mer forebyggende og hjelpe til med å opprettholde dagliglivets aktiviteter lengre. I tråd med stortingsmeldingen «Leve hele livet». Dette må vi gjøre ved å endre tankesett, ervervelse av ny kunnskap og arbeidsmetode hos de ansatte i Helse og Mestring. Vi må styrke tjenester til hjemmeboende innbyggere.

Vi vil starte dette arbeidet med;

- Hverdagsmestring. Målrettet arbeid med å opprettholde og styrke dagligdagse ferdigheter, slik at det er bra å bo i egen bolig så lenge som mulig. Dette vil også være trening og rehabilitering i eget hjem.
- Styrket demensomsorg med økt tilbud til hjemmeboende eldre og reetablering av Hukommelsesteam slik at det kan gjøres utredninger, oppfølging og veiledning ved behov. Det vil gis til tjenestemottaker, pårørende og ansatte. En styrkning av arbeidet med et demensvennlig samfunn må opprettholdes fremover.
- Målrettet kompetanseheving av sykepleietjenesten. Tjenesten må skolerer på mer alvorlige og komplekse sykdommer hos de eldre de skal ivareta, behandle og gi omsorg.
- Kreft- og palliasjonsteam med kreftkoordinator og kreftkontakter. Et økende behov for mer struktur og kontinuitet i oppfølgingen av kreftpasienter og tilhørende familier i kommunen.
- Velferdsteknologi, benytte det når det vil gi tjenestemottaker og helseutøver en gevinst.
- Styrkning av spesialkompetanse innen psykisk helse og rus. Det er økende kompleksitet hos de pasienter som henvises og det er behov for en styrkning med 30% psykolog for innbyggere mellom 18-100 år.
- Fastlegemangelen som er i Norge, rammer også Skiptvet kommune. Vi har nå jobbet fram en hybridløsning med Legesenteret i Skiptvet. Det kan se ut til at løsningen blir en fastlønnet fastlege med delvis incentivelønn. Da kan det påløpe et økt arbeidsgiveransvar med ordinære personalkostnader.

Fra årsmeldingen fra 2021

Virksomhet Helse og Mestring må starte et strukturert og kompetansehevende arbeid for å være forberedt på den kraftige økningen i behov for helse- og omsorgstjenester i årene fremover. Målet er å kunne tilby gode helse og omsorgstjenester i hjemmet. Hjemmesykepleien har behov for en bedre ressurs dimensjonering for å sikre bedre kapasitet, når tjenestemottakere skal bo lengre i egen bolig. Helse og Mestring må gjøre en dreining av drift av institusjonsplasser til mer tjenester for hjemmeboende. Aktuelle tiltak vi må satse på er nevnt i teksten over.

Virksomheten har en gjennomsnittlig stillingsprosent på 60% hos fast ansatte i kliniske funksjoner, samt at vi ikke klarer å følge våre nabokommuners lønnsnivå. For å klare og møte dette økende behovet for helse- og omsorgstjenester, må vi gjøre nødvendige tiltak;

- Vi må arbeide målrettet og aktivt for å øke den gjennomsnittlige stillingsprosent for ansatte. Et tiltak kan være utvidet bruk av kombistillinger, ved å tilby kombinasjonsstillinger for nyansatte, slik at de jobber ukedag og helger på ulike steder.
- Vi må tilby konkurransedyktig lønn til ansatte på likt nivå som våre nabokommuner gjør. Det må prioriteres å øke de ansattes lønn og tillegg.
- Vi må iverksette tiltak for å styrke kontinuitet og kompetanse på helg. Vi vil starte med rekrutteringsstillinger fra høsten 2022.

Fremdrift av planlegging for utbygging av 2 forsterkede plasser ved Sollia ble skrinlagt i 2021, da grunnforholdene viste at det ikke var tilrådelig å bygge et nytt bygg på ønsket sted. Det må i 2023 gjøres et arbeid for å finne nye løsninger om behovet vedvarer. Det kan bety at kommunen må kjøpe institusjonsplasser inntil videre.

Innen psykisk helse og rus omsorgen er det en kraftig økning i henvisninger og brukere. Det er et økende behov for å kunne tilby personer med mer komplisert oppfølging, og behandlingsbehov i kommunen fremover.

Det vil i nær fremtid være behov for å planlegge et bemannet botilbud i kommunen for personer kraftig redusert boevne.

Arbeidet med ny Helse og mestringsplan som vil være en ny omsorgsplan, må startes i 2022 og fullføres i 2023. Denne planen vil gi føringer for hvilke tiltak som i årene fremover må prioriteres i virksomheten helse og mestring. Hovedmålene i «Leve hele livet»- reformen vil være sentral.

Frisklivsentral vil ikke i denne perioden bli prioritert.

Fra virksomhetsplanen

Endrede og nye tiltak

Risiko og konsekvens ved det som legges frem:

Konsekvensjustert tiltak:

Bemanning til døgnbemannede boliger for personer med funksjonsnedsettelse, må etableres og iverksettes. Det er et nytt og utvidet tilbud. Det er estimert en minimumsbemanning for å sikre døgnbemanning med 6,5 årsverk fordelt på et bemanningsbehov på 15 ansatte. Det er tildelt boliger til aktuelle søkere som flytter inn når Torggården åpner. Bemanning på dag, kveld og hvilende natt vurderes ut ifra beboernes behov. Det vil være behov for bemanning på dag og kveld og hvilende natt, ut fra beboernes behov. Det prioriteres å sikre god bemanning i oppstarten. Det antas at det med et godt miljøarbeid, kan det være mulig å nedjustere døgnbemanning for kommende år. Denne økningen av drift og tilbud til personer med funksjonsnedsettelse gjøre at Skiptvet kommune vil ha en styrkning i det totale bo- og kompetansemiljøet for alle brukerne. Ressurser til denne bemanningen er avgjørende for at tilbudet kan gjennomføres. Driftsutgifter er beregnet litt høyere i 2023, begrunnet i ny lokalisasjon. Det vil være behov for noe innkjøp som ikke ligger inne i byggesaken. Antar at denne kostnaden kan reduseres i kommende år.

Det er satt inn ressurser for driftsmidler ved oppstart av Torggårdens omsorgsboliger. Det forventes at det vil bli behov for innkjøp i et nystartet arbeidslokale.

Matvarer og ulike lisenser for nødvendige dataprogrammer, øker i pris pr år og det må settes inn mer ressurser til det.

GPR mobilitets overvåkning som trygghetsalarm er etablert som et tilbud til en innbygger. Oppstart av dette er en mer kostnad som ikke var planlagt, men som nå er iverksatt. Et meget godt velferdsteknologisk tiltak.

Driftstiltak

Tiltakene som er beskrevet som omdisponering av stillinger i Helse og mestring (PLO), baserer seg på endring av drift fra døgn (institusjonsopphold) til mer tjenester for hjemmeboende. Virksomheten må på en god og strukturert måte samle alle ledige senger som vedvarende er på Sollia Bo- og servicesenter på en lokalisasjon. De ressursene som er beregnet til disse sengene og driften, må omdisponeres og benyttes slik at virksomheten får til den nødvendige dreining av tjenester. Vi må blir gode, trygge og dyktige på å tilby tjenester hjemmet. Skal vi klare denne endringen, som vil være en krevende prosess, må vi nå settes inn riktige ressurser. Det er stor usikkerhet på om vi lykkes, dersom det ikke kan frigis ressurser til kompetanseheving, hverdagsmestring, styrket demensomsorg/ dagtilbud og endrede arbeidsmetoder. Klarer vi ikke å unngå vedtak på institusjonsopphold, må personalet benyttes til der og det vil ikke skje noen endring i å møte den demografiske utfordringen Skiptvet kommune står ovenfor de nærmeste årene.

Psykisk helse og rus team har behov for en strykning av psykolog tilbud for innbyggere over 18 år. Spesielt viktig å kunne gi et faglig og behandlingsriktig tilbud for innbyggere etter fylte 18 år. Et slikt tilbud kan sikre at de ikke blir varige brukere i vår tjeneste.

Velferdsteknologi er noe vi vil tilstrebe å benytte der det er aktuelt. Vi jobber for å erverve kompetanse for å ta i bruk riktig teknologi. Dette er en post som kommunen må forventer kommer til å øke de neste årene.

Ved fortsatt liten og ingen satsning på å styrke andel heltid for ansatte i Helse og Mestring, samt vedvarende svikt i rekruttering og behovet for å beholde nødvendig kompetanse til våre tjenester, vil vi om meget kort tid få store kompetanse- og driftsproblemer. Vi må i tiden fremover jobbe for økt heltid og strukturert kompetanseutvikling for å være attraktiv ved rekruttering

Fastlegelønn, er ny avtale om fast ansatt fastlege, vil medføre delvis sosiale kostnader, det har aldri kommunen hatt tidligere. Det er et absolutt behov for den tredje fastlegen i kommunen. Når det ved gjentatte utlysninger ikke gir respons, samt bruk av vikarbyrå deler av 2022 er det ikke holdbart. Kommunenes innbyggere må få tildelt en stabil fastlege. Beregninger som er gjort, kan vise at fastlønn til fastlege dekkes inn av basistilskudd, refusjoner fra Helfo og pasientegenandeler. Vi vil tilby ALIS utvikling, noe som gir mulighet for tilskudd.

Heldøgns bemannet botilbud til personer med psykisk sykdom er et tiltak som kommunene må vurdere etabler om kort tid. Det vil være behov for å utrede og vurdere hvilket tiltak som skal etableres. Kommunen har flere innbyggere som vil ha behov for bolig med stedlig bemanning for å leve et så godt liv de kan med sin sykdom og livssituasjon. Tiltaket må konkretiseres om få år

Investeringer

Garderobe situasjonen på Sollia er vedvarende ikke løst. Det er for få garderobeplasser, de er plassert på mange ulike steder. Fasilitetene er ikke best mulige. Det er kommet pålegg fra brann- og redning at oppbevaring av tøy til tørk i kjellerkorridor ved vaskeriet ikke må forekomme pga. brann og rømning. For å bedre dette må det gjøres en investering og lage bedre løsninger enn hva som er pr dd.

Trådløst internett på Borgund er sterkt ønsket. Det er bygningsmessig krevende med sterke nok signaler til å være stabilt i bygget. Bør utbedres.

Bygningsmasse ved Sollia Bo- og Service senter er delvis gammel og har behov for en gjennomgang for å sikre en god oversikt på status. Det er behov for å investere i at det blir gjort på en slik måte at kommunen kan vite med sikkerhet hva som er status i tiden fremover. Det vurderes behov for å leie inn konsulent for et slikt oppdrag.

Kjøp/overføring omsorgsboliger er tatt inn økonomiplanen i 2023 og er finansiert med et salg av de samme leilighetene til samme beløp på 125 mill.kr til et borettslag understiftelse.

Samfunnsplan

Kommuneplanens samfunnsdel har satsningsområder som ligger til PLT sitt arbeidsområde.

Klima og miljø er et av de gjennomgående temaer i samfunnsplanen. Skiptvet kommune er med i Klima Viken, og en stor del av klimasatsningen gjøres gjennom fellestiltak i Klima Viken. Det er også et mål om å ta vare på de flotte naturverdiene som er i Skiptvet kommune, som også er viktig for bomiljøet.

Arealplanlegging er også et viktig tema i Samfunnsplanen. Skiptvet kommune har som strategi at Meieribyen er det sentrale tettstedet. Det er lagt en strategi at Meieribyen skal utvikle ulike typer boliger, og fortetting og transformasjon av bebygde tomter. I tillegg er det også en del av samfunnsplanen at en begrenset boligbygging skal skje i omlandet til Meieribyen. I økonomiplanen er det lagt inn utbygging av Holstadåsen. Dette inkluderer både arbeidet med reguleringsplanen, men også selve byggingen av kommunalteknisk infrastruktur i boligfeltet.

I samfunnsplanen er det en strategi å bygge infrastruktur som støtter økonomisk utvikling og livskvalitet. Innenfor PLT sitt ansvarsområde vil dette særlig gjelde samferdselstiltak, vann- og avløpsledninger og overvann. Det har vært gjennomført store investeringer i vannforsyning i perioden 2020-21. Det er i økonomiplanen avsatt midler til å bytte vannmålerne til smarte vannmålere. I tillegg er det avsatt midler til å gjøre målinger og forprosjekt for innlekkasjer på avløpsnett i Meieribyen.

Fra årsmeldingen

Innspill til planleggingen/økonomiplan

Det er behov for at det avsettes penger til asfaltering. I 2021 er det ikke avsatt penger til noe asfaltering, hverken lapping, nød reparasjon eller planlagte veier. Erfaringsmessig gir dette svært mange klager fra publikum, og stor misnøye. Det er minimum behov for at det avsettes penger til en lapperunde, og penger til å reparere huller i de kommunale veiene. Skiptvet kommune har en utgift på 62.000 kr/km vei i 2020. Landsgjennomsnittet er 105.000 kr/km vei. Selv om det har vært gjort mye asfaltering på ekstra-bevilgninger i Skiptvet kommune, hadde det vært en stor fordel å kunne få rammer gjennom den ordinære budsjettprosessen. Når en vei skal asfaltes, er det mye forberedelse, som grøfte rensk, skifte av VA-kummer etc. Dette hadde vært mye lettere å planlegge, dersom det hadde vært bevilget penger til asfaltering gjennom ordinært budsjett, og ikke ekstra bevilgninger.

Det er stor innlekkasje på det kommunale avløpsnett. Det er måling på mengde innpå renseanlegget som viser mangedobling ved nedbørsepisoder. Dette medfører at rensingen av avløpsvannet blir betydelig svekket. Blant annet vil ikke det kjemiske rensesettrinnet fungere optimalt pga. fortyningseffekten den ekstra mengden har. Det bør avsettes midler til å ha et prosjekt på innlekkasje på avløpsledningene i Skiptvet. Fordi Skiptvetsin VA-avdeling er liten, bør ikke dette skjesamtidig med vannprosjektet. Det vil i så fall gå for mye ut over vanlig drift.

Vedlikeholdsbudsjettene for de enkelte bygg bør økes vesentlig. De ble redusert kraftig i 2020, og budsjetttrammene er fra en stor del beholdt i 2021. Samtidig er byggevarer og tjenester knyttet til vedlikehold av bygg økt vesentlig i 2021, og fortsetter å øke i 2022. Dette betyr at det etter hvert må gjennomføres mindre vedlikehold, evt. utsette nødvendig vedlikehold for å holde budsjetttrammene. Det er også færre vaktmestere enn før omorganiseringen, som betyr at Skiptvet kommune ikke har personressurser selv til å gjennomføre vedlikehold utover vanlige vaktmestertjenester. For å ha midler til nødvendig vedlikehold har PLT i 2021 fremmet flere saker om ekstrabevilgninger, også for mindre

beløp. Det hadde vært lettere at budsjetttrammene for vedlikehold av de ulike bygg hadde vært mer i tråd med behovet, og også i forhold til de prisøkninger det er på byggevarer og byggetjenester.

Det er behov for en stillingsressurs på Nes Lensemuseum. I dag er det ikke avsatt stillingsressurs til vaktmestertjenester. Det er heller ikke klart hvordan behovet for vedlikehold skal løses uten at det er avsatt stillingsressurs til oppgaven.

Bytte ut mekaniske vannmålere med smarte vannmålere. Dette er et større prosjekt som også inkluderer lekkasjesøk på vann-nettet, slik at lokaliseringen av lekkasjer kan gjøres mest mulig effektivt. Det ledningstrekket som er mest utsatt for brudd, er ledningstrekket mellom Grønlandfeltet og Kjos. Dette er delvis prosjektet i tosidig vannforsyning, men det ble ikke funnet plass til å skifte dette i det byggeprosjektet.

Fra virksomhetsplanen

Det er et mål om å lage en kompetanseplan for hele PLT. Kompetanseplanen skal inneholde en karlegging av den kompetansen som medarbeiderne har i dag, men også en vurdering av hva slags kompetanse virksomheten vil ha brukt for i framtiden. Arbeidet med kompetanseplan kan medføre at det er behov for å etterutdanne/kurse ansatte i PLT. Det er også naturlig å bruke en vurderingene som er gjort i kompetanseplanen ved nyansettelser. Det er viktig å for virksomheten at nyansettelser brukes til å komplementere kompetanse, slik at den totalt sett er bredest mulig.

PLT utfører oppdrag for alle virksomheter i kommunen innenfor teknisk drift. Det er viktig for PLT at andre virksomheter er med på prioriteringene av større vedlikeholdsarbeid som skal gjøres. Eksempel her kan være Kirkelund skole, og nytt idrettsbygg.

Endringer og nye tiltak

Det har vært en gjennomgang av organisasjonen Skiptvet kommune. I rapporten som er utarbeidet, er det foreslått å opprette en ny virksomhet samfunn, hvor PLT skal være en del av den nye virksomheten. I den nye organiseringen vil PLT bli delt i to, drift og forvaltning. Drift innbefatter drift og vedlikehold av all kommunal eiendom, samt byggeprosjekter og prosjekter som tilhører drift. Saksbehandling av plansaker, landbruksaker og annen teknisk saksbehandling blir samlet i en forvaltningsavdeling. I praksis vil da virksomheten PLT ikke lenger eksistere, mens funksjonene blir en del av virksomheten samfunn. Det er i 2022 lyst ut en stilling som virksomhetsleder eiendom. Denne stillingen er tatt med i økonomiplanen som nytt driftstiltak.

Skiptvet kommune er tiltenkt å ha en rolle i eiendomsforvaltningen for den nye Torggården. Omfanget av dette eller hva konkret som ansvaret skal være, er ikke klart. Driften av eiendommene vil innbefatte renhold, vaktmestertjenester i bygget og drift og vedlikehold av uteområdene. Torggården vil måtte ha et sameie, hvor kommunen vil være en del av denne. Avtaler om omfang av vaktmestertjenester, renhold etc. er ikke klart, men det vil medføre behov for nye driftstiltak. Samtidig vil Skiptvet kommune selge tjenester til eierforeningen. Fordi avtalen ikke er klar, er det vanskelig å tallfeste effekten på økonomien til kommunen. Men det er ikke tenkt at tjenestene skal selges til selvkost, men på kommersielle vilkår.

IØR har varslet økninger på sine tjenester som følge av betydelig økning for drivstoffpriser. Omfanget av dette er ikke klart, men en økning vil påvirke prisene ut til publikum. Renovasjon er et selvkostområde med 100 % dekning av utgifter gjennom gebyrer. Skiptvet kommune kjøper tjenesten av IØR, mens renovasjonsavgiften beregnes og kreves inn av Skiptvet kommune. Totalt er det budsjettert med å kjøpe renovasjonstjenester fra IØR for 4,7 mill.kr i 2022.

Prisene på byggevarer og tjenester tilknyttet bygg- og anlegg har hatt en unormal høy økning i 2021 og 2022. Årsaken til dette er både pandemien, men også krigen i Ukraina. Til grunn for konsekvensjustert budsjett for vedlikehold ligger byggindeks for boliger. Totalt var prisøkningen i 2021 på 16 %. Byggindeksen er bygget opp av priser for materialer, arbeidskraft etc. Dersom man ser på prisutviklingen for materialer, har prisene gått opp med 24,9 % det siste året. Det er i konsekvensjustert budsjett derfor tatt høyde for at vedlikeholdsbudsjettene må øke med 30 % for å ha samme kjøpekraft som da budsjettet ble laget og vedtatt i desember 2021. Alle signaler som blir gitt, tilsier at det vil være mangler på ulike råvarer hvor Russland er en betydelig produsent. Blant annet gjelder dette prisen på stål.

Det er avsatt 200 000 kr til asfaltering i nye driftstiltak. Dette vil medføre at huller i kommunale veier kan lappes, og nok midler til at lappingen kan gjøres med kvalitet.

Risiko i planen innenfor PLT sitt ansvarsområde

Den største risikoen i planen innenfor PLT sitt ansvarsområde, er strømutfgiftene. Det er i økonomiplanen konsekvensjustert med 2 mill.kr for de totale strømutfgiftene i kommunen. Om dette er rett er helt avhengig av prisen på strøm. Signalene for 2022 skulle tilsi at 2 mill.kr ikke er nok til å kompensere for de økte strømkostnadene, men hva som er rett i planperioden er ikke lett å si. Dette avhenger også mye av fyllingsgraden i vannmagasinene, snømengde i fjellet etc. I første halvdel av 2022 er alle faktorer i vårt område slik at strømprisene er unormalt høye.

Vedlikeholdsbudsjettene blir ytterligere redusert i forslaget til økonomiplan, ved at det ikke kompenseres for prisøkningen for byggematerialer etc. Det er heller ikke avsatt midler til ekstraordinært vedlikehold som man vet vil komme i løpet av året, utover 60 tkr. på FDV-ansvaret. Med så små ressurser til vedlikehold, burde denne vært økt, slik at det er en sikkerhetsventil for vedlikehold av den kommunale eiendomsmassen.

KONSEKVENJUSTERT DRIFTSBUDSJETT

Konsekvensjustert driftsbudsjett	2023	2024	2025	2026
SENTRALADMINISTRASJON				
Ansvar 10000:10120, 10310				
Utgifter				
Smart Innovation	-780 000	-780 000	-780 000	-780 000
Økte strømkostnader kirken	150 000	150 000	150 000	150 000
Sum utg konsekvensj. SENTRALADM	-630 000	(630 000)	(630 000)	(630 000)
Inntekter				
Sum innt konsekvensj. SENTRALADM	0	-	-	-
ADM., KULTUR, SERVICE				
Ansvar 100000:10060, 10200:10530, 10600, 10700, 21020, 35000, 35100				
Utgifter				
Valg	260 000		260 000	
Nes lenseteater - kommunens andel tribune		65 000		70 000
Driftsmidler bibliotek (medier, bøker, serviceavtaler IT-utstyr, scene (avg. Tono)	60 000	60 000	60 000	60 000
Bygdebok: illustrasjoner/bilder og trykkeri	50 000		310 000	
Sum utg konsekvensj. AKS	370 000	125 000	630 000	130 000
Inntekter				
Sum innt konsekvensj. INNBYGGERSERVICE	0	-	-	-
OPPVEKST				
Ansvar 21000, 21010, 22000, 22010, 23000:23040, 35200:35300				
Utgifter				
Arbeidstidsavtale lærere	320 000	320 000	320 000	320 000
Økte kostnader skoleskyss	500 000	500 000	500 000	500 000
Spesialundervisning	1 000 000	800 000	400 000	200 000
Utvida tiltak ressurskrevende	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sum utg konsekvensj. OPPVEKST	2 820 000	2 620 000	2 220 000	2 020 000
Inntekter				
Kompetanseløftet- Udir	-150 000	(150 000)		
Redusert prosjektstøtte helsestasjonen	200 000	200 000	200 000	200 000
Reduserte inntekter SFO-foreldrebetaling	250 000	250 000	250 000	250 000
Økt refusjon ressurskrevende	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum innt konsekvensj OPPVEKST	-200 000	-200 000	-50 000	-50 000
PLEIE- OG OMSORG	2023	2024	2025	2026
Ansvar 34000:34330				
Utgifter				
Bemannning torggården. Døgndrift - ca. 8 årsverk (5 boliger)	5 300 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Driftsmidler Torggården - 5 boliger	100 000	50 000	50 000	50 000
Lisens helsenett, GPS Trygghetsovervåking	200 000	200 000	200 000	200 000
Matvarer, øknin over tid	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum utg konsekvensj. PLEIE/OMSORG	5 700 000	4 850 000	4 850 000	4 850 000
Inntekter				
Økt refusjon ressurskrevende brukere	-1 200 000	(1 200 000)	(1 200 000)	(1 200 000)
Sum innt konsekvensj PLEIE/OMSORG	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK				
Ansvar 46000:46590				
Utgifter				
Økte strømutfgifter	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Prisøkning vedlikehold	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum utgifter konsekvensj. PLT	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Inntekter				
Salg av tjenester Torggården	-250 000	(250 000)	(250 000)	(250 000)
Sum innt konsekvensj PLT	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
SUM KONSEKVENJUSTERT UTG	10 560 000	9 265 000	9 370 000	8 670 000
SUM KONSEKVENJUSTERT INNT	-1 650 000	-1 650 000	-1 500 000	-1 500 000
nto utg økning	8 910 000	7 615 000	7 870 000	7 170 000

Kommentarer til de enkelte tiltak:

STABENE ØKONOMI OG PERSONAL

- Den 3-årige avtalen med Smart Innovation Norway utløper og tas ut fra 2023.
- Økte strømkostnader kirken.

ADMINISTRASJON, KULTUR OG SERVICE

- I forbindelse med nytt tribuneanlegg på Nes lense, ble det inngått en avtale med Nes lenseteater der kommunen skal ta kostnaden ved mobilt tribuneanlegg. Kostnaden er lagt inn annen hvert år.
- Bygdebok: Det er behov for midler til illustrasjoner/bilder (50 000 kr) samt trykkerikostnader (260 000 kr) i utgivelsesår. Det er avsatt penger på fond, som dekker trykkerikostnaden i 2023.
- I forbindelse med nye lokaler vil folkebiblioteket ha behov økte driftsmidler til medier, lisenser, serviceavtaler o.l., 60 000 kr/år.
- Det er lagt inn 260 000 kr/år til gjennomføring av valg i 2023 og 2025

OPPVEKST

- Arbeidsavtale lærere er justert sentralt og som gir høyere lønnskostnader.
- Økte kostnader skoleskyss ihht. skriv fra Viken fylkeskommune.
- Økt spesialundervisning pga. flere vedtak fra PP tjenesten.
- Det har vært nødvendig å sette inn flere bemanningsressurser i forhold til elever med ekstra oppfølgingsbehov.
- Tilskudd til kompetanseløftet opphører i perioden.
- Kommunen har mottatt prosjektmidler til styrking av helsestasjonstjenesten. Prosjektstøtten reduseres og det usikkerhet med hvor mye prosjektstøtte kommunen vil motta framover.
- Inntekter fra foreldrebetaling i SFO går ned i tråd med nye sentrale forskrifter.
- Det er lagt inn en økning i tilskudd til ressurskrevende personer.

PLEIE- OG OMSORG

- Leilighetene i Torggården blir tatt i bruk i 2022. Det er 5 leiligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Noen av disse flytter fra Vestgårdveien og noen flytter ut av foreldrehjemmet. Det er behov for døgndrift i boligene og det er lagt inn 6,6 årsverk første året og redusert til 5,6 årsverk etter 1 år når beboerne har kommet inn i aktivitetstiltak.
- Det er lagt inn noe driftsmidler i forhold til ansatte og drift av tiltaket i Torggården.
- Kommunen er pålagt å være med i helsenett og det påløper årlige lisenser.
- På grunn av store kostnadsøkninger til matvarer på budsjettet økes.
- Det er beregnet at refusjon for ressurskrevende brukere øker fra 2023.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

- Strømutgiftene er uforutsigbare og langt høyere enn budsjett. I økonomiplanen er det lagt inn en økning på 2 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett 2022. Per i dag er ikke dette er tilstrekkelig om strømutgiftene holder seg på det nivået de har ligget hittil i år.
- Det er også stor prisøkning på bygningsmateriell slik at budsjettet må styrkes.
- Når Torggården er tatt i bruk vil kommunen selge tjenester som gir en liten inntekt.

Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan

	Budsjett 2022	Økoplan 2023	Økoplan 2024	Økoplan 2025	Økoplan 2026
Sum driftsutgifter	307 181 044	317 741 044	316 446 044	316 551 044	315 851 044
Sum driftsinntekter	-60 669 992	-62 319 992	-62 319 992	-62 169 992	-62 169 992
Netto driftsutgifter	246 511 052	255 421 052	254 126 052	254 381 052	253 681 052
Skatteinntekter	-125 047 000	-130 356 000	-130 356 000	-130 356 000	-130 356 000
Rammetilskudd	-131 685 000	-133 448 000	-134 333 000	-133 419 000	-133 421 000
Div. statlige tilskudd	-2 410 000	-1 578 000	-874 000	-699 000	-674 000
Brutto driftsresultat	-12 630 948	-9 960 948	-11 436 948	-10 092 948	-10 769 948
Netto renteutgifter	1 190 000	-983 000	-284 000	-432 000	-656 000
Netto avdragsutgifter	11 597 000	12 729 000	13 504 000	13 724 000	13 561 000
Netto driftsresultat	156 052	1 785 052	1 783 052	3 199 052	2 135 052
Brukt slik:					
Avsetning til fond	54 000	0	0	0	623 948
Overført til kapbudsj	1 761 000	1 761 000	1 761 000	1 761 000	1 761 000
Bruk av fond	-1 971 052	-3 206 052	-1 269 052	-1 020 052	-500 000
Resultat driftsbudsjett	0	340 000	2 275 000	3 940 000	4 020 000

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

Som hovedoversikten viser har kommunen et underskudd i driften på fra 1 mill. kr første året økende til 4,5 mill. kr i perioden. Dette viser at det er behov for å gjøre tiltak for at kommunen skal ha økonomi til å drifte alle aktivitetene innenfor påregnelige økonomiske rammer framover. Det vises for øvrig til innledningen.

NYE DRIFTSTILTAK I ØKONOMIPLANEN

Pri	Driftstiltak	2023	2024	2025	2026	Ikke funnet plass til
1 SENTRALADMINISTRASJON						
	Sum konsekvensjustert budsjett	(630 000)	(630 000)	(630 000)	(630 000)	
Kirken						
1	Økning stilling kirkeverge					150.000 kr inkl. sosiale kostnader
3	Ny brann- og innbruddsalarm kirke og kapell inkl ledelys	200 000				mange falske alarmer og ikke alarm i kapell
4	Varmestyring kirke og kapell	100 000				enøk tiltak
5	Innvendig oppussing kirkerom			500 000		Dekorativ maling. Prosjekt som riksantikvaren vil støtte med 60% i tillegg til kommunens egenandel som er anslått til 500 tusen
	Sum utgifter Sentraladministrasjon	(330 000)	(630 000)	(630 000)	(630 000)	
	Sum konsekvensjustert budsjett	-	-	-	-	
		-	-	-	-	
	Sum inntekter Sentraladministrasjon	-	-	-	-	
2 ADM., KULTUR, SERVICE						
	Sum konsekvensjustert budsjett	370 000	125 000	630 000	130 000	
1	Arkkivkjerne	150 000				Usikkerhet rundt pris - Fredrikstad
2	IKT: Back up M365, infiltrasjonsovervåning	60 000	60 000	60 000	60 000	
3	Digitalisering eiendomsarkiv PLT	100 000				
4	Økning arrangement kultur (bygdedag, julegrantenning, 17.mai), bibliotek og kulturscene	0	0	0	0	75.000 kr per år
5	Folkebibliotek - bemanning for økt åpningstid i Torggården (50% stilling)	0	0	0	0	400.000 kr per år
6	Fond til kulturell aktivitet - tilskudd til frivillig	0	0	0	0	Stimulering til økt aktivitet i frivillige organisasjoner
7	Folkehelse - økt ressurs tverrfaglig arb. (øke fra 20% til 50% stilling)					Må sees i sammenheng med mål i kommuneplanen
8	Digitalt innbyggertorg, totalkonsept, e-signering, skjema, intranett					Effektive arbeidsprosesser og digitale innbyggertjenester
9	Redudans komm.hus-Torggården-Sollia-komm.hus					Fiber. Kostnadsberegnes
	Politisk sekretariat - økt ressurs ORG.EVALUERING					Awentos og utredes nærmere
	IKT: (økt bemanning eller) samarbeid med andre (sikkerhet, beredskap)					utredes
	NAV sosialhjelp økt ressurs (100% stilling deles med Marker)	-	-	-	-	Utredes - MARKER: Oppfølging, tiltak, aktivitetskrav, forebyggende. Har kontroll på inngående søknader, men ønsker å komme i forkant
	Dataprogram flyktninger - tverrfaglig	-	-	-	-	2023: 150.000 kr. Deretter 65.000 per år
	Sum utgifter AKS	680 000	185 000	690 000	190 000	
	Sum konsekvensjustert budsjett	-	-	-	-	
1						
2						
	Sum inntekter Innbyggjerservice	-	-	-	-	
3 OPPVEKST						
	Sum konsekvensjustert budsjett	2 820 000	2 620 000	2 220 000	2 020 000	
1	Gjennomgang organisering m.m.	(500 000)	(500 000)	(500 000)	(500 000)	
2	Kun lovplågt skoleskys					Fjernes etter KS
3	Barnevernsreformen	500 000	500 000	500 000	500 000	Utvikling og kompetanseheving i barnevernet
4	Tapte inntekter SFO- kjernetid	400 000	400 000	400 000	400 000	Vedtatt i stortinget oppstart 010822.
5	IKT og digitalisering skole og bhq	250 000	250 000	250 000	250 000	Reforhandling av avtaler om leasing og innkjøp av utstyr
6	SLT-koordinator					Sikring av ressurser til rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak.
7	Reduserte kostnader barnehage(netto)		(1 000 000)	(1 000 000)	(1 000 000)	Grunnet redusert barnetall, evt., Nedleggning av en barnehage
8	Reduserte kostnader grunnskolen (netto)			(1 000 000)	(1 000 000)	Grunnet redusert elevtall, evt. omorganisering skole.
	Barnekoordinator					20% stilling - ligger i rammetilskuddet
	Helhetlig oppvekstmiljø- tiltak barn og unge					200 000 Kapital til å iverksette tiltak sammen med frivilligheten og foresatte
	Skolebibliotekar					240 000 Se sak 22/194. Kommunal egenandel
	Skifte av fagsystemer					Søknad om midler- svar i juni-22
	Sum utgifter Oppvekst	3 470 000	2 270 000	870 000	670 000	250 000 VISMA/IST/SKOOLER , NOARK-godkjent, samordning mm.
	Sum konsekvensjustert budsjett	(200 000)	(200 000)	(50 000)	(50 000)	
1						
2						
	Sum inntekter Oppvekst	(200 000)	(200 000)	(50 000)	(50 000)	
31 PLEIE- OG OMSORG						
	Sum konsekvensjustert budsjett	5 700 000	4 850 000	4 850 000	4 850 000	
1	Omlægging av drift - inst. til hjemmeh	(1 250 000)	(1 250 000)	(1 250 000)	(1 250 000)	
2	Fastlønnet lege					en ekstra kostnad som PLO ikke vil klare.
3	Hverdagsmestring	400 000	400 000	400 000	400 000	50 % st.
4	Kompetanseutvikling ansatte	400 000	400 000	400 000	400 000	50 % st.
5	Økt dagtilbud hjemmeboende demens/Hukommelsesteam	300 000	300 000	300 000	300 000	40 % st.
6	Psykisk helse og rus - psykolog	300 000	300 000	300 000	300 000	30 % st.
7	Velferdsteknologi	50 000	50 000	70 000	70 000	
8	Heldøgnsbemannert botilbud - pers.psyk lid.	-	-	-	-	utredes senere /helse- og mestringsplanen
	Sum utgifter Pleie/omsorg	5 900 000	5 050 000	5 070 000	5 070 000	
	Sum konsekvensjustert budsjett	(1 200 000)	(1 200 000)	(1 200 000)	(1 200 000)	
1						
2						
	Sum inntekter Pleie/omsorg	(1 200 000)	(1 200 000)	(1 200 000)	(1 200 000)	
4x PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK						
	Sum konsekvensjustert budsjett	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	
1	Virksomhetsleder Eiendom & Prosjekt	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
2	Vaktmester Nes/sommerjobb	150 000	150 000	150 000	150 000	
3	Økt asfaltering	200 000	200 000	200 000	200 000	
4	Enøk tiltak kommunale bygg	200 000	200 000			
	Sum utgifter PLT	3 850 000	3 850 000	3 650 000	3 650 000	
	Sum konsekvensjustert	(250 000)	(250 000)	(250 000)	(250 000)	
	Effekt smarte vannmålere		-85 000	-170 000	-250 000	
	Salg av tjenester i SmartKom Østfold	(250 000)	(250 000)	(250 000)	(250 000)	Salg av tjenester
	Sum inntekter PLT	(500 000)	(585 000)	(670 000)	(750 000)	
	SUM UTGIFTER	13 570 000	10 725 000	9 650 000	8 950 000	
	SUM INNTEKTER	(1 900 000)	(1 985 000)	(1 920 000)	(2 000 000)	
	netto utgift nye driftstiltak	11 670 000	8 740 000	7 730 000	6 950 000	

Kommentarer til de enkelte driftstiltak:

STABENE ØKONOMI OG PERSONAL

- Det er ingen nye tiltak for Stabene økonomi og personal.
- Det er ikke funnet plass til økning av kirkevergestillingen til 100% stilling.
- Det er funnet plass til tre av behovene som er meldt inn fra Fellesrådet. De to første er engangstiltak som anses helt nødvendig både mht. sikkerhet og effektivisering av driften. Innvendig oppussing av kirkerommet er også et tiltak som er prioritert. Det er forventet å komme midler fra Riksantikvaren som vil dekke 60% av kostnadene. Det er oppført kommunens egenandel.
Fellesrådet har også satt opp mange andre tiltak som ikke er tatt med i oversikten og som det ikke er funnet plass til. Disse er vedlegg i økonomiplanen.

ADMINISTRASJON, KULTUR OG SERVICE

- Innkjøp av arkivkjerne 150 000 kr. i 2023
- Digitalisering av eiendomsarkiv 100 000 kr. i 2023
- IKT: Back up Microsoft 365 og Infiltrasjonsovervåking 60 000 kr/år

OPPVEKST

- Det er lagt opp til en gjennomgang av hele virksomheten hvor det bla skal sees på å slå sammen skolene med felles leder og slå sammen barnehagene under felles leder. Forventer en innsparingseffekt.
- Det er lagt inn en innstramming av reglene for skoleskyss slik at kun lovpålagt skoleskyss som gis.
- Barnevernreformen har gitt kommunen økte utgifter.
- SFO – kjernetid. Pga. sentralt vedtatte betalingsregler så mister kommunen inntekter.
- Det er bla behov for å skifte ut PCer.
- Det er lagt inn reduserte utgifter i både skole og barnehage mot slutten av perioden. Dette skyldes at det er forventet et lavere barnetall i årene framover.

PLEIE- OG OMSORG

- Sollia har gjennom lang tid hatt ledige plasser. Det er nå lagt opp til å stenge en avdeling og samtidig styrke hjemmebasert omsorg. Dette for å møte et økende behov for omsorgstjenester framover. Det er allikevel lagt inn en reduksjon av kostnader for å finne plass til nye tiltak.
- Fastlønnet lege. Det legges opp til at den nye ordningen dekkes opp med refusjon fra Helfo og egenandel fra pasienter.
- Det er lagt inn flere tiltak for å få til en forsterkning av tiltak for hjemmeboende samt å styrke de eldre egenmestring og helse. Noen av tiltakene har vært påtenkt lenge, men det har ikke vært kapasitet til å iverksette. Nå foreslås det å avsette ressurser til å gjennomføre tiltak:
  - Hverdagsmestring – 50% stilling
  - Kompetanseutvikling ansatte – 40% stilling
  - Økt dagtilbud hjemmeboende med demens/hukommelsesteam – 40% stilling.
  - Psykisk helse og rus. Psykologstilling – 30% stilling.
  - Velferdsteknologi. Det er satt av noe midler. Må vurderes årlig etter hvert som teknologi og behov avklarer hva det bør satses på.
- Det er ikke funnet plass til et heldøgnsbemannet botilbud til mennesker med psykiske lidelser.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

- Det er lagt inn midler til stilling som virksomhetsleder for avdeling «Eiendom og prosjekt».
- I planen er det satt av midler til fast vaktmestertjeneste på Nes lensemuseum (10%) samt midler til innleie av sommervikarer.
- Det er lagt inn noe midler til å vedlikeholde dagens asfalterte veier.
- ENØK kommunale bygg. Satt av noe midler til kartlegging.
- Effekt smarte vannmålere gjelder reduserte utgifter til kjøp av vann.
- Salg av vaktmestertjenester til Torggården.

INVESTERINGSTILTAK

Pri	Investeringer	Budsjettert investering				Tilskudd/refusjon				Salgsinntekter/fond				Lån				
		2023	2024	2025	2026	Senere/utred	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
	SENTRALADMINISTRASJON																	
	Ladeinfrastruktur	400 000	750 000	500 000														
	Kirken																	
2	Automatisk slokkeanlegg kirken		1 000 000															
1	Nytt driftsbygg							1 500 000	må utredes									
3	Omteking kirketårn							1 500 000	må utredes	dette er total kostnad. Kan påregne 60% tilskudd fra riksantikvaren.								
	Sum Sentraladministrasjon	400 000	1 750 000	500 000	0	3 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ADM, KULTUR, SERVICE																	
	Kjøp av komm. Fellesareal - bibli/kultursal/næ	31 350 000																
	Innredning bibliotek og kultursal	3 000 000																
	Sum innbyggerservice	34 350 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	OPPVEKST																	
1	Nytt kjøkken ungdomsklubben	200 000																
3	Svømmehall og gymsal Kirkelund	1 200 000																
5	Ombygging bibliotek underetasje Kirkelund	500 000																
2	Varslingsystem beredskap skolene		300 000															
4	Barnehagebygg Solhaug																	
6	Trafikkskiring Vestgård																	
7	Nye lokaler for barnevern og helsesasjon																	
	Sum Oppvekst	1 900 000	300 000	-				-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PLEIE OG OMSORG																	
1	Garderobeforhold,brann forebyggende tiltak	300 000																
3	Lintøyager		250 000															
4	Trådløst nett Borgund	50 000																
5	Vurdering av bygningssmasse trb,leie konsulentf	50 000																
6	Kjøp/overføring omsorgsboliger	125 000 000										125 000 000						
	Sum Pleie- og omsorg	125 400 000	250 000	0	0	0	0	0	0	0	0	125 000 000	0	0	0	0	0	0
	PLAN, LANDBRUK, TEKNIKK																	
1	Smarte vannmålere	1 700 000	1 650 000	1 650 000														
2	ENØK tiltak kommunale bygg	500 000																
	Måling av innlekkasje avløp	250 000																
	Holstadåsen - kommunal infrastruktur VVA	10 000 000	25 000 000															
	Bytte vannledninger	2 000 000	4 000 000															
	Gang- og sykkelvei		14 000 000	18 350 000	10 000 000													
	Salg av tomter - sentrumsutvikling											12 000 000			12 000 000			
	Salg Holstadåsen til utbyggere											20 000 000	20 000 000	20 000 000	10 000 000			
	Flærbrukshall Skiptvet IL	2 000 000																
	Vedl.hutsnkfting flyepatoner Nes Lensem	1 000 000	1 000 000															
	Sum PLT	17 450 000	45 650 000	20 000 000	10 000 000	0	0	0	0	0	0	12 000 000	20 000 000	20 000 000	22 000 000	0	0	0
	STARTLÅN																	
	Betalte avdrag	0	0	0	0													
	Mottatte avdrag	0	0	0	0													
	Sum etableringslån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	SUM INVESTERINGER	179 500 000	47 950 000	20 500 000	10 000 000	3 000 000	0	0	0	0	0	137 000 000	20 000 000	20 000 000	22 000 000	0	0	0

Kommentarer til de enkelte investeringstiltak:

STAB, PERSONAL OG ØKONOMI

- Ladeinfrastruktur. Lagt inn tiltak i tråd med plan.
- Automatisk slokkeanlegg kirken. Kommunens egenandel som er 40% av kostnadene.
- Nytt driftsbygg kirken. Ikke lagt inn i planen da prosjektet må utredes. Jfr. tidligere saksframlegg til Skiptvet kommune. Oppgitt kostnad gjelder antatt behov for restfinansiering ut over mindreforbruk fra kirkegårdsutvidelsen som står på fond.
- Omteking kirketårn. Etter en befaring er det avdekket at det må legges nytt beslag på kirketårnet inn få år. Det er anslått at dette vil koste 1,5 mill. kr og at 60% vil dekkes av riksantikvaren.
- Det vises for øvrig til innspillene fra Fellesrådet som er vedlagt.

ADMINISTRASJON, KULTUR OG SERVICE

- Kjøp av kommunens fellesareal til bibliotek, kultursal og næring på Torggården er lagt inn, samt innredning og utstyr til lokalene. Dette tiltaket sto også i forrige økonomiplan, men er tatt med i 2023 pga. forsinkelse i prosjektet.

OPPVEKST

- Det er tatt inn nytt kjøkken på Gjølkeredet i 2023.
- Svømmehall og gymsal er under utredning. Det er lagt opp til ytterligere finansiering for å gjøre ferdig utredningsarbeidet.
- Ombygging bibliotek Kirkelund. Når folkebiblioteket flytter til Torggården er det behov for å tilpasse lokalene de var i på Kirkelund til øvrig undervisning.
- Varslingsystem beredskap skolene. Et system for å varsle alle lærere (og elever) samtidig om det skulle oppstå en hendelse (brann, trussel).

- Det er ikke lagt inn midler til nytt barnehagebygg Solhaug, trafikksikring Vestgård eller nye lokaler for helsestasjon og barnevern da disse prosjektene må sees i en større sammenheng og utredes nærmere.

PLEIE- OG OMSORG

- Garderobeforhold for ansatte må utbedres samt noen utbedringer vedr brannforebygging.
- Det er behov for å etablere et nytt lintøylager.
- Datanettverket på Borgund må forsterkes/utbygges da det er mye betongvegger som hindrer signalene.
- Det vises til omtalen om Torggården i økonomiplan 2022 – 2025. i denne planen er det lagt inn kjøp og salg av omsorgsboliger med 125 mill. kr.

PLAN- LANDBRUK OG TEKNIKK

- Smarte vannmålere. En planlagt utskifting av vannmålere i kommunen over 3 år. Jfr prosjekt.
- Enøktiltak kommunale bygg. Lagt inn noe midler til investering. Jfr. midler avsatt i drift til kartlegging.
- Måling innlekkasje avløp. For å redusere belastningen på avløpsnettets og spesielt ved nedbør, er det lagt inn midler til å kartlegge hvor de største innlekkasjene er slik at disse kan utbedres.
- Holstadåsen. Det er lagt inn midler til å starte opparbeidelse av nye tomteområder.
- Bytte vannledninger. Gjelder Grønlundfeltet hvor det er behov for å bytte ut gammel ledning samt å bedre forsyningsikkerheten.
- Gang og sykkelvei. Det er lagt inn midler til å bygge 2,6 km gang- og sykkelvei i perioden. Tilskudd fra fylkeskommunen kommer i tillegg.
- Salg av tomter. Det er lagt inn salg av tomter i sentrum (neste byggetrinn på Torggården) samt på Hostadåsen i slutten av perioden.

ENDELIG BUDSJETTOVERSIKT

Oversikten viser at økonomien i planperioden er meget stram. Det har vært nødvendig å bruke noen fondsmidler samt at det legges inn en effektivisering av driften på rundt 3 mill. kr per år. Økte skjønnsmidler fra statsforvalter er tatt inn.

Det påpekes at den generelle effektiviseringsgevinst må synliggjøres i budsjettbehandlingen for 2023 og årene framover. Økonomiplanen bygger på mange forutsetninger som må vurderes på nytt ved hver rullering for å se om de fortsatt holder.

HOVEDOVERSIKT DRIFT - FASTE PRISER

	2022	2023	2024	2025	2026
INNT OG UTG PR HKAP					
A. DRIFTSUTGIFTER					
1.1 Sentraladministrasjon	23 726 690	23 396 690	23 096 690	23 096 690	23 096 690
1.2 AKS	19 092 121	19 772 121	19 277 121	19 782 121	19 282 121
1,3 Oppvekst	124 805 735	128 275 735	127 075 735	125 675 735	125 475 735
1.4 Pleie- og omsorg	91 702 039	97 602 039	96 752 039	96 772 039	96 772 039
1.5 Plan, landbruk og teknikk	45 049 421	48 899 421	48 899 421	48 699 421	48 699 421
1.99 Budsjettreserve	2 805 038	2 805 038	2 805 038	2 805 038	2 805 038
SUM A DRIFTUTGIFTER 1.1 - 1.4	307 181 044	320 751 044	317 906 044	316 831 044	316 131 044
B. DRIFTSINNTEKTER					
1.1 Sentraladministrasjon	-1 640 000	-1 640 000	-1 640 000	-1 640 000	-1 640 000
1,2 Adm.,kultur,service	-1 071 513	-1 071 513	-1 071 513	-1 071 513	-1 071 513
1.3 Oppvekst	-16 434 360	-16 634 360	-16 634 360	-16 484 360	-16 484 360
1.4 Pleie- og omsorg	-16 363 960	-17 563 960	-17 563 960	-17 563 960	-17 563 960
1.5 Plan, landbruk og teknikk	-25 160 159	-25 660 159	-25 745 159	-25 830 159	-25 910 159
SUM B DRIFTSINNTEKTER 1.1 -1.4	-60 669 992	-62 569 992	-62 654 992	-62 589 992	-62 669 992
C. NETTOUTGIFT 1.1 -1.4	246 511 052	258 181 052	255 251 052	254 241 052	253 461 052
D. SKATTER MV					
Skatt på inntekt og formue	-107 047 000	-112 356 000	-112 356 000	-112 356 000	-112 356 000
Eiendomsskatt	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000
SUM D. NETTO SKATTER MV	-125 047 000	-130 356 000	-130 356 000	-130 356 000	-130 356 000
E. Tilskudd fra staten	-2 410 000	-1 578 000	-874 000	-699 000	-674 000
F. Rammetilskudd	-131 685 000	-133 448 000	-134 333 000	-133 419 000	-133 421 000
G. SUM DR.INNT. 1.1 - 1.4 (Sum B)	-60 669 992	-62 569 992	-62 654 992	-62 589 992	-62 669 992
I. SUM DRIFTSINNT (D+E+F+G)	-319 811 992	-327 951 992	-328 217 992	-327 063 992	-327 120 992
J. SUM DRIFTSUTGIFTER (Sum A)	307 181 044	320 751 044	317 906 044	316 831 044	316 131 044
K. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-12 630 948	-7 200 948	-10 311 948	-10 232 948	-10 989 948
L. Netto renteutgifter	1 190 000	-983 000	-284 000	-432 000	-656 000
M. Gjeldsavdrag	11 597 000	12 729 000	13 504 000	13 724 000	13 561 000
N. NETTO DRIFTSRESULTAT	156 052	4 545 052	2 908 052	3 059 052	1 915 052
BRUKT SLIK:					
P. Overført kapitalbudsjett	1 761 000	1 761 000	1 761 000	1 761 000	1 761 000
Avsetninger til fond	54 000				623 948
Bruk av fond	-1 971 052	-3 206 052	-1 269 052	-1 020 052	-500 000
Q. UDISP/UIINDEKKET DRIFTSRES	0	3 100 000	3 400 000	3 800 000	3 800 000
Økt skjønnsstilskudd statsforvalter		-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Effektivisering (- er reduksjon)		-2 600 000	-2 900 000	-3 300 000	-3 300 000
BALANSE ØKONOMIPLAN	0	0	0	0	0

HOVEDOVERSIKT KAPITAL - FASTE PRISER

INNT OG UTG PR HKAP	2023	2024	2025	2026
A. INVESTERINGSUTGIFTER				
1 Sentraladministrasjonen	400 000	1 750 000	500 000	0
2 Innbyggerservice	34 350 000	0	0	0
3 Oppvekst	1 900 000	300 000	0	0
4 Pleie- og omsorg	125 400 000	250 000	0	0
5 Næring og teknikk	17 450 000	45 650 000	20 000 000	10 000 000
9 Etableringslån	0	0	0	0
SUM A INVEST UTG 0.1 - 0.4	179 500 000	47 950 000	20 500 000	10 000 000
B. Utlån, aksjekjøp mv	0	0	0	0
C. Diverse utg	0	0	0	0
D. Avsetninger fond	0	0	0	12 000 000
E. SUM FINANSIERINGSBEHOV	179 500 000	47 950 000	20 500 000	22 000 000
FINANSIERING:				
Fremmedkapital	0	0	0	0
F. Bruk av lån	42 100 000	27 200 000	0	0
G. Salgsinntekt	0	0	0	0
H. Tilskudd, refusjoner vedr inv Egenkapital	0	0	0	0
I. Salg av fast eiendom mv	137 000 000	20 000 000	20 000 000	22 000 000
J. Mottatte avdrag, aksjesalg mv	0	0	0	0
K. Bruk av avsetninger	400 000	750 000	500 000	0
M. Bidrag fra driftsbudsjett	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	179 500 000	47 950 000	20 500 000	22 000 000
UDISP/UIINDEKKET	0	0	0	0

Investeringene finansieres med låneopptak på totalt 65,3 mill. kr i perioden. Det er store inntekter fra salg av tomter i perioden. Salg av eiendom i 2023 på 137 mill. kr. 125 mill. av dette beløpet gjelder omsorgsboligene i Torggården.

DISPOSISJONSFOND TIL INVESTERINGER

Disposisjonsfondet til investeringer var på 25,7 mill. kr. ved utgangen av 2021. Det er fortsatt behov for å styrke fondet ytterligere for ha en bufferkapital ved uforutsette behov. Rådmannen mener disposisjonsfondet bør minimum ligge i størrelsesorden 25-30 mill. kr.

Vedlegg

Innspill fra Skiptvet Fellestråd

Innspill til økonomiplan for Skiptvet Kommune

Tiltak	2022	2023	2024	2025	2026	Merknad
Daglig drift						
Øke kirkevergestillingen fra 87,5 % til 100 %		150.000	150.000	150.000	150.000	
Økte strømkostnader	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	
Vedlikehold/utbedring						
Montere nøkkelboks utvendig	15.000					Krav fra IØBR. Tas som en del av arbeidene med klimaskallet, og finansieres gjennom bruk av disposisjonsfond.
Ny brann- og innbruddsalarm i kirken + installasjon i kapellet		150.000				Dagens alarmsystem er gammelt, og vi plages med mange alarmer og tilhørende utrykninger uten årsak. Som en del av dette bør det installeres alarm i kapellet. Garasjen i kirkestallen bør også vurderes.
Varmestyring kirke/kapell		100.000				SD anlegget er gammelt, og bør erstattes, samtidig som termostater i kirken må flyttes/oppgraderes.
Vasking og maling av kapellet	250.000					Tas av pott vedtatt av formannskapet 12. mai
Oppussing av sakristiene	100.000					Tas av pott vedtatt av formannskapet 12. mai
Stable om deler av middelaldermuren	150.000					Deler av muren har ugjort seg veldig, og står i fare for å rase ut. Tas av pott vedtatt av formannskapet 12. mai
Diverse tiltak på lysmaster ute for vedlikehold og energisparing	50.000					
Forprosjekt slokkeanlegg i kirken	200.000					Midler tildelt i budsjett for 2022. 40 % av kostnaden – rest finansiert av RA
Innvendig oppussing av kirkerommet				500.000,-		Iht. rapport fra HR prosjekt. Foreslår å avvente midler fra RA. Oppsatt sum er 40 % egenandel
Service løftebord	10.000					
Service ringeanlegg	15.000					

	2022	2023	2024	2025	2026	
Merkostnad Innbrudd	10.500	2023	2024	2025	2026	
Investeringer						
Lydanlegg i kirken og kapellet	200.000					Krav pga forbud om å benytte dagens frekvens. Her er vi på «overtid». Tas fra Onstad fond
Nytt driftsbygg				1.500.000		Jfr. Tidligere saksframlegg til Skiptvet kommune. Oppgitt kostnad gjelder antatt behov for restfinansiering ut over mindreforbruk fra kirkegårdsutvidelsen som står på fond.
Installere slokkeanlegg i kirken			1.000.000			Forventes å kunne finansieres 60% med tilskudd fra Riksantikvaren. Angitt kostnad er resterende 40 %.
Nytt piano				70.000,-		Pianoet i kirken er gammelt (50 år?) og blir fort ustemt.
Omteking av kirketårnet					1.500.000	Det er vanninntrengning i kirketårnet, spesielt ved sterk vind. Per Stenseth vurderer at det er et omtekkingsbehov i løpet av «noen år». Oppsatt sum gjelder antatt total kostnad